

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความรู้และการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของครูและบุคลากร
โรงเรียนวัดพลมานีย์ แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2550
KNOWLEDGE AND APPLICATION ON PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY-ECONOMY IN
DAILY LIFE OF TEACHERS AND STAFFS IN WATPOLMANEE SCHOOL, 2007

โดย

นายธนงศักดิ์ ธรรมโชติ

ร.พ.
ร 1360
2550

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 81980
วัน,เดือน,ปี..... ก.ค. 2551

b..... 1191299x
i.....

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานปีการศึกษา 2550 นั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2550

ชื่อเรื่อง ความรู้และการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของครูและบุคลากรโรงเรียนวัดพลมานีย์ แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2550

Knowledge and Application on Philosophy of Sufficiency-Economy in Daily Life of Teachers and Staffs in Watpolmanee School, 2007

ชื่อ-สกุลนายรณรงค์ศักดิ์ ชรรรมโชติ

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ภาควิชา วิศวกรรมศาสตร์เกษตร

คณะวิศวกรรมศาสตร์อุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัคพงศ์ ปวงสุข

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไป ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูและบุคลากรในโรงเรียนวัดพลมานีย์ เขตลาดกระบัง โดยมีประชากรที่ใช้ในการทำงานวิจัย คือ ครูและบุคลากรจากโรงเรียนวัดพลมานีย์ จำนวนทั้งสิ้น 40 คน มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ทำการแปรผลข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายและพรรณนาข้อมูลในเชิงปริมาณ และคุณภาพ รวมทั้งการจัดลำดับระดับการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษา พบว่า ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ ส่วนใหญ่ครูเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 75.0) มีอายุเฉลี่ย 42 ปี 7 เดือน มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 70.0) ส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 67.5) มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบกลุ่มสาระภาษาไทยมากที่สุด (ร้อยละ 17.5) รองลงมาคือกลุ่มสาระสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม (ร้อยละ 12.5) กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ (ร้อยละ 10.0) ซึ่งครึ่งหนึ่งมีระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ระหว่าง 2-10 ปี (ร้อยละ 50.0) และมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานเฉลี่ย 14 ปี 18 วัน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,633.53 บาท ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน 100 บาท (ร้อยละ 40.0) โดยมีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเฉลี่ย 203 บาท มีจำนวน

สมาชิกในครอบครัวมี 3 คน (ร้อยละ 35.0) รองลงมาคือ 4 คน (ร้อยละ 25.0) ซึ่ง ครึ่งหนึ่งมีบ้านพักเป็นของตนเอง (ร้อยละ 52.5) โดยเกือบทั้งหมดไม่มีอาชีพเสริม (ร้อยละ 95.0) ครูและบุคลากรโรงเรียนวัดพลมานีย์ ได้เข้าการอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 60.0) โดยมีจำนวนครั้งในการเข้าอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการ จำนวน 2 ครั้งมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 37.5

ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ ทั้งหมดทราบถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้แก่ พสกนิกรชาวไทย โดยได้รับข่าวสารข้อมูลจากจากสามแหล่งข้อมูลหลัก คือ โทรทัศน์ (ร้อยละ 100.0) รองลงมา คือ นิตยสาร (ร้อยละ 65.0) หนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 85.0) ตามลำดับ ซึ่งครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ตอบแบบทดสอบเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้คะแนนส่วนใหญ่เกินครึ่งหนึ่งของข้อสอบทั้งจากข้อทดสอบทั้งหมด

ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ มีการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านตนเอง/ครอบครัว/สังคม อยู่ในระดับ ปานกลางอยู่ 14 รายการ และค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกมีดังนี้ 1) มีการพึ่งตนเองอย่างเต็มความสามารถก่อนการกู้หนี้ยืมสินจากภายนอกด้วยการพิจารณาอย่างรอบครอบเสมอ (ค่าเฉลี่ย = 2.95) 2) ตระหนักถึงความประหยัดในการดำรงชีวิตของท่านและครอบครัว ตามความเหมาะสมกับฐานะ (ค่าเฉลี่ย = 2.85) และ 3) ตนเองและครอบครัวมีความภาคภูมิใจในความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายเหมาะสมกับฐานะ (ค่าเฉลี่ย = 2.80)

ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ มีการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง 18 รายการ และค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกมีดังนี้ 1) เมื่อประสบอุปสรรคด้านค่าใช้จ่ายท่านยืมจากเพื่อนหรือแหล่งเงินทุนต่างๆ (ค่าเฉลี่ย = 2.95) 2) การได้มอบความรักและความเอาใจใส่ให้นักเรียนของท่านเสมือนบุตรของท่าน (ค่าเฉลี่ย = 2.93) และ 3) มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 1) การได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความรู้ความสามารถ 2) การมีความภูมิใจในการทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย = 2.90)

ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ ที่ประสบปัญหาและอุปสรรคของการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต คือ ในบางครั้งมีการใช้เงินไปกับการซื้อของกินของใช้ การเดินทางท่องเที่ยวไปตามที่ต่าง ๆ ทำให้ไม่สามารถเก็บออมเงินไว้ได้อย่างสม่ำเสมอ มีความจำเป็นบางประการ เช่น มีเหตุฉุกเฉินไม่สามารถใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้

กิตติกรรมประกาศ

การทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ เนื่องจากได้รับคำแนะนำ ชี้แนะ และช่วยเหลือแนวทางแก้ไขในการทำปัญหาพิเศษจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัคพงศ์ ปวงสุข ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ โดยที่ให้คำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ ซึ่งทำให้ปัญหาพิเศษสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้จัดทำปัญหาพิเศษจึงขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานิย์ ที่กรุณาให้ข้อมูลในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ และขอบคุณเพื่อน ๆ ทุก ๆ คน ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ และขอมอบความดีและคุณประโยชน์จากการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้แด่บิดา มารดา และครอบครัว ซึ่งให้การสนับสนุนด้านทุนทรัพย์และเป็นกำลังใจให้ตลอดมา

ธนกศักดิ์ ธรรมโชติ

เมษายน 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	3
1.4 นิยามศัพท์.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาของไทย.....	5
2.2 เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	7
2.3 ฐานความคิดการพัฒนาเพื่อความพอเพียง.....	8
2.4 การปฏิบัติตนตามแนวเศรษฐกิจแบบพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.....	9
2.5 หลักการพึ่งตนเอง.....	9
2.6 ฐานความคิดการพัฒนาเพื่อความพอเพียง.....	10
2.7 การพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ.....	11
2.8 กรอบแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง.....	13
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	15
3.1 ประชากร.....	15
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	15
3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	15
3.2.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม.....	15
3.2.3 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม.....	16

เอกสารนี้เป็น 3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ..... 16 คำ
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผลการวิจัย.....	17
4.1 ผลการวิจัย.....	17
4.2 วิจารณ์ผลการวิจัย.....	31
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	33
5.1 สรุป.....	33
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	36
บรรณานุกรม.....	37
ภาคผนวก.....	39

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เพศของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์.....	17
2	อายุของครูและบุคลากรของ โรงเรียนวัดพลมานีย์.....	17
3	สถานภาพของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์.....	18
4	ระดับการศึกษาสูงสุดของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์.....	18
5	หน้าที่/การรับผิดชอบ หรือตำแหน่งของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์.....	19
6	ตำแหน่งและหน้าที่รับผิดชอบของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์.....	19
7	ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูและบุคลากรจนถึงปัจจุบันของ โรงเรียนวัดพลมานีย์.....	20
8	รายได้ต่อเดือนของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์.....	20
9	ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน โดยเฉลี่ยของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์.....	21
10	จำนวนสมาชิกในครอบครัวของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์.....	22
11	ที่พักในปัจจุบันของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์.....	22
12	ผู้ที่มีอาชีพเสริมหรือไม่ของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์.....	23
13	การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการของครู โรงเรียนวัดพลมานีย์.....	23
14	ผู้ที่ทราบถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานให้แก่พสกนิกรชาวไทย.....	24
15	แหล่งความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	24
16	การทดสอบเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์.....	25
17	การปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านตนเอง/ครอบครัว/สังคม.....	26
18	การปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการทำงาน.....	28

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอก ได้เป็นอย่างดี (มิชิตา จำปาเทศรอดสุทธิ, 2550: 15) ถ้าประเทศใด มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่าพอประมาณ ซื่อตรง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุขพอเพียงนี้ อาจจะมี มีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณ พุดจากที่พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติงานก็พอเพียงเท่านั้น ความพอเพียงนี้ก็แปลว่าความพอประมาณและความมีเหตุผล เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทาง การดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำ แนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงที่มีหลักพิจารณาดังนี้ กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติเพื่อความมั่นคงและยั่งยืนในการพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารคุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ค่านิยม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กันดังนี้ 1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ และ 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล (กลุ่มงานจัดการฟาร์ม สำนักพัฒนาเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร : 2550)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้วนั้น การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในวิถีชีวิตประจำวันของประชาชน จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อตอบสนองตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาชุมชนเพื่อความสมดุลในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะระดับรากหญ้าซึ่งส่วนใหญ่แล้วประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเกษตรมาตั้งแต่บรรพบุรุษจวบจนปัจจุบัน การขับเคลื่อนแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นเป็นหน้าที่ของทุกส่วน ทุกองค์กร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนรวมทั้งประชาชนทุกคนในประเทศจำเป็นต้องตระหนักและเอาใจใส่ต่อการขับเคลื่อนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการศึกษาที่ต้องตอบสนองการพัฒนาประเทศทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ เช่น โรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งได้มีการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ การเรียนรู้และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต การศึกษาเล่าเรียนใน โรงเรียนและหลังสำเร็จการศึกษาของนักเรียนซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถที่จะนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปเผยแพร่แก่เพื่อน ครอบครัว ชุมชนของตนเองและร่วมกันขับเคลื่อนไปอย่างต่อเนื่องและมั่นคงเป็นประโยชน์ของสังคมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของครูและบุคลากรใน โรงเรียนวัดพลมานีย์ เขตลาดกระบัง
2. เพื่อศึกษารู้อย่างเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูและบุคลากรในโรงเรียนวัดพลมานีย์ เขตลาดกระบัง
3. เพื่อศึกษาการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูและบุคลากรใน โรงเรียนวัดพลมานีย์ เขตลาดกระบัง
4. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูและบุคลากรใน โรงเรียนวัดพลมานีย์ เขตลาดกระบัง

เอกสารที่เก็บไว้ในโรงเรียนวัดพลมานีย์ เขตลาดกระบัง ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 ขอบเขตของปัญหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความรู้และการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของครูและบุคลากรในโรงเรียนวัดพลมานีย์ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยทำการศึกษาจากประชากรทั้งหมด 40 คน ซึ่งเป็นข้าราชการครู ผู้บริหาร และบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนวัดพลมานีย์ในปัจจุบัน โดยทำการศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ด้านสภาพพื้นฐานทั่วไปของครูและบุคลากรในโรงเรียนวัดพลมานีย์ 2) ด้านความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) ด้านการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน 4) ด้านปัญหาและอุปสรรคของการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 5) ด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน

1.4 นิยามศัพท์

ความรู้ หมายถึง เป็นพฤติกรรมขั้นต้นที่ผู้เรียนรู้เพียงแต่เกิดความจำได้ โดยอาจจะเป็นการนึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยิน ได้จับ ได้รู้ ในขั้นนี้ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ โครงสร้างและวิธีแก้ไขปัญหา ส่วนความเข้าใจอาจแสดงออกมาในรูปของทักษะด้าน “การแปล” ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสารนั้น ๆ โดยใช้คำพูดของตนเอง และ “การให้ความหมาย” ที่แสดงออกมาในรูปของความคิดเห็นและข้อสรุป รวมถึงความสามารถในการ “คาดคะเน” หรือการคาดหมายว่าจะเกิดอะไรขึ้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูและบุคลากรโรงเรียนวัดพลมานีย์

การปรับใช้ หมายถึง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันของประชากรในเขตลาดกระบัง

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

ชีวิตประจำวัน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้หมายถึง การดำเนินชีวิตประจำวันของประชากรในเขตลาดกระบัง

ประชากร หมายถึง ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตลาดกระบัง ที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไม่สามารถนำเอกสารนี้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบครอบ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

ครู หมายถึง บุคลากรตำแหน่งครู ทั้งบรรจุและลูกจ้างชั่วคราว และผู้บริหาร ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนวัดพลมานี้อยู่ในปัจจุบัน

บุคลากร หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ ในวัดพลมานี้อยู่ที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งครูหรือผู้บริหาร ได้แก่ เจ้าหน้าที่ธุรการ นักการภารโรง (ลูกจ้างประจำ) และ พี่เลี้ยงเด็ก เป็นต้น

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนวัดพลมานี้อยู่ (วิมลชินวัตรอุปถัมภ์) เลขที่ 22 หมู่ 2 แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลพื้นฐานข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานี้อยู่
2. ได้ข้อมูลการปรับใช้หลักการเศรษฐกิจพอเพียงของของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานี้อยู่
3. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการรับความรู้และปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสามารถนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการแก้ไข และส่งเสริมสนับสนุนในการเรียนรู้การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำรงชีวิตได้
4. ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง และส่งเสริมสนับสนุนให้ของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานี้อยู่และโรงเรียนอื่น ๆ ให้มีความตระหนักในการเรียนรู้และปรับ ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อตัว ของนักเรียนเองและเป็นตัวอย่างให้แก่ นักเรียนคนอื่น ๆ ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาของไทย

เศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีจุดเริ่มต้นจากพระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชนานแก่นิติศาสตร์มหาวิทาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2517 ที่เน้นความสำคัญของการพัฒนาประเทศซึ่งจะต้องเน้นการสร้างพื้นฐาน คือ “ความพอมีพอกิน พอใช้” ของประชาชนส่วนใหญ่เบื้องต้นก่อน โดยวิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ หลังจากนั้นพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2517 ณ ศาลาดุสิดาลัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเน้น “พอมีพอกิน ” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในปี 2517 นั่นคือที่มาของคำว่า “เศรษฐกิจพอเพียง ” ที่ใช้เป็นวิสัยทัศน์ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 9 ในปัจจุบัน

ในการบรรลุเป้าหมายสุดท้ายในการสร้าง “ความพออยู่พอกิน” ให้กับประชาชนชาวไทยทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรผู้ยากไร้ในชนบท จากพระราชดำรัสในปีต่อ ๆ มา โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ปี 2537 ได้แสดงว่าพระองค์ได้มีการดำเนินงานเป็นขั้นตอนห้าประการตามลำดับ คือ

1. ปรับแก้สภาพทางกายภาพของพื้นดินให้ประเทศไทยเป็น “สุวรรณภูมิ” คือ มีพื้นดินอุดมสมบูรณ์โดยการปรับเปลี่ยนสภาพดินที่เป็นที่ดอนแห้งแล้ง มีปัญหาดินเค็ม ดินดาด ดินเปรี้ยว หรือเป็นพื้นที่น้ำท่วมขังที่มีสภาพเป็นกรดให้เป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์เหมาะสมกับการเพาะปลูก

2. เน้นความสามารถในการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยเน้นการประหยัดแต่ถูกต้องหลักวิชาการ

3. ส่งเสริมให้มีการผลิตที่หลากหลาย (Diversification) เพื่อลดความเสี่ยงและช่วยให้เกิดมีกระแสรายได้ (Cash - flow) ที่สม่ำเสมอ

4. ส่งเสริมให้มีสถาบันหรือองค์กรของเกษตรกรเข้ามาช่วยแก้ปัญหาไม่ว่าจะเป็นธนาคารข้าว ธนาคารกระบือ และกลุ่มออมทรัพย์ เป็นต้น

5. ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร เช่น การแปรรูปน้ำนมดิบ แปรรูปผักและผลไม้ เป็นต้น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อการจ้างงาน เพิ่มอำนาจต่อรองให้แก่เกษตรกร เนื่องจากสินค้าอยู่ในตลาดได้

เอกสารเป็นเวลานานมากขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการดำเนินงานตามขั้นตอน 5 ประการ ในการสร้างความ “พออยู่พอกิน” หรือเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ในขั้นตอนที่ 1 ถึง 3 ก็คือทฤษฎีใหม่ที่ว่าด้วยการเกษตรกรรมในขั้นที่หนึ่งนั่นเอง ส่วนขั้นตอนที่ 4 และ 5 ก็คือทฤษฎีใหม่ในขั้นที่สอง จากข้อเสนอทฤษฎีใหม่ในฐานะที่เป็นตัวอย่างรูปธรรมของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เห็นได้ชัดว่ามีได้จำกัดเฉพาะการเน้นความสามารถในการพึ่งตนเองอย่างเดียว แต่เมื่อเกษตรกรรมมีความเข้มแข็งพอที่รวมกลุ่มกันทำการค้าขายได้ และไม่จำเป็นจะต้องจำกัดอยู่เฉพาะการค้าขายภายในประเทศ เพราะทฤษฎีใหม่ในขั้นตอนที่สามก็จะช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรทำการค้าขายแข่งขันกับต่างประเทศได้ ภายหลังจากที่เศรษฐกิจของกลุ่มมั่นคงแข็งแรงและสามารถร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับกลุ่มทุนและกลุ่มพลังงานได้เป็นอย่างดี (อภิรักษ์ พันธเสน, 2546 : 368)

หลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วนดังนี้ (ลีลาภรณ์ บัวสาย, 2549: 9-11)

1. กรอบแนวคิด ที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤตเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยาม ความพอเพียงจะประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กันดังนี้

- ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น

- ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

- การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ 4. เจื่อนใจ การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องรู้ค่าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

- เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน อย่างรอบคอบ ที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

- เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำรงชีวิตไม่โลภ และไม่ตระหนี่

5. แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

2.2 เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

หลักความคิดว่าด้วย “เศรษฐกิจพอเพียง” มีคุณค่าและความหมายกว้างใหญ่ไพศาลเกินความนอกเหนือออกไปจะถือกันเป็นแต่เพียงวิธีการหรือมาตรการแก้ไขปัญหาวิกฤตเฉพาะหน้าชั่วคราวช่วยยามที่เศรษฐกิจฟองสบู่ถึงการแตกดับค่าเงินบาทตกต่ำ หนี้สินพันตัว ธุรกิจและสถาบันการเงินล้มละลาย ผู้คนนับล้าน ๆ ต้องพากันตกงาน ฐานะรายได้ตกต่ำ ความยากจนยากไร้แผ่ขยาย ในขณะที่บริการและสวัสดิการสังคมต้องถูกตัดทอนลดน้อยถอยลงไป ตลอดจนปัญหาสังคมอื่น ๆ

ในสภาวะการณ์และปัญหาอันมีขอบข่ายกว้างใหญ่ไพศาลเช่นนี้เองที่ “เศรษฐกิจพอเพียง” สื่อความหมายสำคัญในฐานะเป็นหลักการสังคมที่พึงยึดถือควบคู่กันไปกับหลักการ “เศรษฐกิจเสรี” ซึ่งฐานะความชอบธรรมมีแต่จะเสื่อมถอยลงไป ด้วยเหตุเพราะถือผลอำนาจเป็นใหญ่ ประเทศกำลังพัฒนาอย่างเช่น ไทยแม้จะเป็นสังคมเศรษฐกิจเล็ก ๆ แต่ก็อยู่ในฐานะที่จะประพฤติปฏิบัติเช่นนั้นได้ จากฐานต้นทุนการวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ รวมทั้งฐานทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ทั้งนั้น หมายความว่า จะต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และจิตสำนึกกันอย่างขนานใหญ่และจริงจัง นั่นก็คือ ปรับเปลี่ยนจากกระแสความคิดเจริญรอยตามแนวทางการพัฒนาที่มุ่งแต่ยึดถือและพึ่งพาภายนอกเป็นใหญ่ ให้ปรับเปลี่ยนมาสู่ความรู้ความเข้าใจถึงฐานะความเป็นจริงของสังคมวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงถึงระดับภูมิภาค

ในทางปฏิบัติ ในสภาวะความไม่สมดุลที่เป็นอยู่ จุดเริ่มต้นของการพัฒนา “เศรษฐกิจพอเพียง” ก็คือ การฟื้นฟูฐานะเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น ในแง่นี้ “เศรษฐกิจพอเพียง” ให้ความหมายเป็นทั้งหลักการและกระบวนการทางสังคมว่ากันตั้งแต่ขั้นพื้นฐานและขยายเครือข่ายเกษตรกรรมยั่งยืนเป็นการพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตและบริโภคอย่างพออยู่พอกิน ขึ้นไปถึงขั้นแปรรูปอุตสาหกรรมครัวเรือนสร้างอาชีพและทักษะวิชาการที่หลากหลาย เกิดตลาดซื้อขายสะสมทุน ฯลฯ

เอกสารและบนพื้นฐานเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนนี้เองที่เศรษฐกิจจะพัฒนาขึ้นมาอย่างมั่นคง ทั้งในด้านราคาไม่ว่การณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำลังทุนและตลาดภายในประเทศ รวมทั้งเทคโนโลยี ซึ่งจะค่อย ๆ พัฒนาขึ้นมาจากฐานทรัพยากร และภูมิปัญญาที่มีอยู่ภายในชาติ และทั้งที่จะพึ่งคัดสรรเรียนรู้จากโลกภายนอกในแง่ “เศรษฐกิจพอเพียง” จึงมีความหมายเป็นเสมือนภูมิคุ้มกันให้กับ “โลกาภิวัตน์” หรือความจำเป็นที่สังคมไทย ต้องคล้อยตามกระแสโลก ได้เป็นไปในแนวทางที่เอื้ออำนวยต่อความเป็นอิสระเสรีความมั่นคง (เสนห์ จามริก, 2542 :164-167)

การจะพัฒนาประเทศเพื่อให้คนส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตที่ดีต้องการการพัฒนาแบบ ยั่งยืนยาวนาน ซึ่งหมายถึงการพัฒนาที่ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับคนและทรัพยากรในประเทศ มี แนวคิดที่ตรงกันข้ามกับ การพัฒนาแบบมุ่งกำไรสูงสุด ความเติบโตสูงสุด การบริโภคสูงสุด ที่ รัฐบาลโฆษณาให้คนส่วนใหญ่เกิดแนวคิดคล้อยตาม

การพัฒนาแบบยั่งยืน ไม่ได้มีความหมายแค่การทำกรเกษตรทางเลือก เน้นการใช้ สารอินทรีย์จากธรรมชาติแทนสารเคมี หรือใช้เทคโนโลยีทางเลือกอื่น ๆ (สาธารณสุข พลังงาน การแปรรูป ฯลฯ) ที่ทำลายสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า (และดีต่อสุขภาพมากกว่า) การพัฒนาแบบกอบโกย ล้างผลาญ ที่ใช้สารเคมี พลังงานจากฟอสซิล สารสังเคราะห์ต่าง ๆ เท่านั้น หากการพัฒนาแบบ ยั่งยืนรวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตแบบประหยัดเรียบง่ายของเศรษฐกิจพอเพียงเศรษฐกิจ พึ่งตนเอง เศรษฐศาสตร์ชาวพุทธ และเศรษฐศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควบคู่ไปด้วย (วิทยากร เชียงกุล, 2544 : 97-99)

2.3 ฐานความคิดการพัฒนาเพื่อความพอเพียง (สำนักพัฒนาสังคม, 2549 : 11-22)

1. ชีดแนวพระราชดำริในการพัฒนา “เศรษฐกิจพอเพียง” ตามขั้นตอน “ทฤษฎีใหม่”
2. สร้าง “พลังทางสังคม” โดยการประสาน “พลังสร้างสรรค์” ของทุกฝ่ายในลักษณะ “พหุภาคี” อาทิ ภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ ธุรกิจเอกชน สื่อมวลชน ฯลฯ เพื่อใช้ ขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาธุรกิจชุมชน
3. ชีด “พื้นที่” เป็นหลัก และใช้ “องค์กรชุมชน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนา ส่วนภาคีอื่นๆ ทำ หน้าที่ช่วยกระตุ้นอำนวยความสะดวกส่งเสริม สนับสนุน
4. ใช้ “กิจกรรม” ของชุมชนเป็น “เครื่องมือ” สร้าง “การเรียนรู้” และ “การจัดการ” ร่วมกัน พร้อมทั้งพัฒนา “อาชีพที่หลากหลาย” เพื่อเป็น “ทางเลือก” ของคนในชุมชน ซึ่งมีความแตกต่างทั้ง ด้านเพศ วัย การศึกษา ความถนัด ฐานะเศรษฐกิจ ฯลฯ
5. ส่งเสริม “การรวมกลุ่ม” และ “การสร้างเครือข่าย” องค์กรชุมชนเพื่อสร้าง “คุณธรรม จริยธรรม” และ “การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ” อย่างรอบด้าน อาทิ การศึกษา สาธารณสุข การฟื้นฟู วัฒนธรรม การจัดการสิ่งแวดล้อม ฯลฯ
6. วิจัยและพัฒนา “ธุรกิจชุมชนครบวงจร” (ผลิต-แปร-

เอกสารรูป-ขยาย-บริโภค) โดยให้ความสำคัญต่อ “การมีส่วนร่วม” ของคนในชุมชนและ “ฐานทรัพยากรของ รค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ท้องถิ่น” ควรเริ่มพัฒนาจากวงจรธุรกิจขนาดเล็กในระดับท้องถิ่น ไปสู่วงจรธุรกิจที่ใหญ่ขึ้นระดับต่างประเทศ

7. พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่มี “ศักยภาพสูง” ของแต่ละเครือข่ายให้เป็น “ศูนย์การเรียนรู้ธุรกิจชุมชน” ที่มีข้อมูลข่าวสารธุรกิจนั้นๆ อย่างครบวงจร พร้อมทั้งใช้เป็นสถานที่สำหรับศึกษา และฝึกอบรม

2.4 การปฏิบัติตนตามแนวเศรษฐกิจแบบพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักพัฒนาสังคม ได้ให้แนวทางไว้ดังนี้ (สมพร เทพสิทธิ์า, 2549 : 11-22)

1. ยึดความประหยัด คัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ้งเฟ้อในการดำรงชีพอย่างจริงจัง ดังพระราชดำริที่ว่า “ความเป็นอยู่ที่ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ ต้องประหยัดไปในทางที่ถูกต้อง”

2. ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง สุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพก็ตาม ดังพระราชดำริที่ว่า “ความเจริญของคนทั้งหลาย ย่อมเกิดมาจากการประพฤติชอบ และการหาเลี้ยงชีพชอบและการหาเลี้ยงชีพชอบเป็นหลักสำคัญ”

3. ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันกันในทางการค้าขายประกอบอาชีพแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรงดังอดีต ซึ่งมีพระราชดำรัสเรื่องนี้ว่า “ความสุขความเจริญอันแท้จริงนั้น หมายถึงความสุขความเจริญที่บุคคลแสวงหามาได้ด้วยความเป็นธรรมทั้งในเจตนาและการกระทำ ไม่ใช่ได้มาด้วยความบังเอิญ หรือด้วยการแก่งแย่งเบียดบังมาจากผู้อื่น”

4. ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยากครั้งนี้ โดยต้องขวนขวายใฝ่หาความรู้ให้เกิดมีรายได้เพิ่มพูนขึ้นจนถึงขั้นพอเพียงเป็นเป้าหมายสำคัญ พระราชดำรัสตอนหนึ่งที่ทำให้ความชัดเจนว่า “การที่ใฝ่หาให้ทุกคนพยายามที่จะหาความรู้ และสร้างตนเองให้มั่นคงนี้เพื่อตนเอง เพื่อที่จะให้ตนเองนี้มีความเป็นอยู่ที่ก้าวหน้าที่มีความสุข พอมีพอกินเป็นขั้นหนึ่ง และขั้นต่อไปก็คือให้มีเกียรติว่าขึ้นได้ด้วยตนเอง”

5. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลดละสิ่งชั่วให้หมดสิ้นไป ทั้งนี้ด้วยสังคมไทยที่ล่มสลายลงในครั้งนี้ เพราะยังมีบุคคลจำนวนมากมิใช่น้อยที่ดำเนินการ โดยปราศจากละอายต่อแผ่นดิน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราโชวาทว่า “พยายามไม่ก่อความชั่วให้เป็นเครื่องทำลายตัว ทำลายผู้อื่นพยายามลดพยายามละความชั่วที่ตนเองมีอยู่ พยายามก่อความดีให้แก่ตัวอยู่เสมอ พยายามรักษาและเพิ่มพูนความดีที่มีอยู่นั้นให้งอกงามสมบูรณ์ขึ้น”

2.5 หลักการพึ่งตนเอง

เอกสารนี้เป็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชกระแสเพิ่มเติมอีกว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” จึงมีคำไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความหมายเป็นเสมือนภูมิคุ้มกันให้กับ “โลกาภิวัตน์” หรือความจำเป็นที่สังคมไทยต้องคล้อยตามกระแสโลก ได้เป็นไปในแนวทางที่เอื้ออำนวยต่อความเป็นอิสระเสรีความมั่นคง (เสนห์ จามริก, 2542 :164-167)

การจะพัฒนาประเทศเพื่อทำให้คนส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตที่ดีต้องการการพัฒนาแบบยั่งยืนยาวนาน ซึ่งหมายถึงการพัฒนาที่ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับคนและทรัพยากรในประเทศ มีแนวคิดที่ตรงกันข้ามกับ การพัฒนาแบบมุ่งกำไรสูงสุด ความเติบโตสูงสุด การบริโภคสูงสุด ที่รัฐบาลโฆษณาให้คนส่วนใหญ่เกิดแนวคิดคล้อยตาม

การพัฒนาแบบยั่งยืน ไม่ได้มีความหมายแค่การทำกาการเกษตรทางเลือก เน้นการใช้สารอินทรีย์จากธรรมชาติแทนสารเคมี หรือใช้เทคโนโลยีทางเลือกอื่น ๆ (สาธารณสุข พลังงาน การแปรรูป ฯลฯ) ที่ทำลายสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า (และดีต่อสุขภาพมากกว่า) การพัฒนาแบบกอบโกยล้างผลาญ ที่ใช้สารเคมี พลังงานจากฟอสซิล สารสังเคราะห์ต่าง ๆ เช่นนั้น หากการพัฒนาแบบยั่งยืนรวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตแบบประหยัดเรียบง่ายของเศรษฐกิจพอเพียงเศรษฐกิจพึ่งตนเอง เศรษฐศาสตร์ชาวพุทธ และเศรษฐศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควบคู่ไปด้วย (วิทยากร เขียงกุล, 2544 : 97-99)

2.6 ฐานความคิดการพัฒนาเพื่อความพอเพียง (สมพร เทพสิทธิ์า, 2549 : 11-22)

1. ยึดแนวพระราชดำริในการพัฒนา “เศรษฐกิจพอเพียง” ตามขั้นตอน “ทฤษฎีใหม่”
2. สร้าง “พลังทางสังคม” โดยการประสาน “พลังสร้างสรรค์” ของทุกฝ่ายในลักษณะ “พหุภาคี” อาทิ ภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ ธุรกิจเอกชน สื่อมวลชน ฯลฯ เพื่อใช้ขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนารัฐกิจชุมชน
3. ยึด “พื้นที่” เป็นหลัก และใช้ “องค์กรชุมชน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนา ส่วนภาคีอื่นๆ ทำหน้าที่ช่วยกระตุ้นอำนวยความสะดวกส่งเสริม สนับสนุน
4. ใช้ “กิจกรรม” ของชุมชนเป็น “เครื่องมือ” สร้าง “การเรียนรู้” และ “การจัดการ” ร่วมกัน พร้อมทั้งพัฒนา “อาชีพที่หลากหลาย” เพื่อเป็น “ทางเลือก” ของคนในชุมชน ซึ่งมีความแตกต่างทั้งด้านเพศ วัย การศึกษา ความถนัด ฐานะเศรษฐกิจ ฯลฯ
5. ส่งเสริม “การรวมกลุ่ม” และ “การสร้างเครือข่าย” องค์กรชุมชนเพื่อสร้าง “คุณธรรมจริยธรรม” และ “การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ” อย่างรอบด้าน อาทิ การศึกษา สาธารณสุข การฟื้นฟูวัฒนธรรม การจัดการสิ่งแวดล้อม ฯลฯ
6. วิจัยและพัฒนา “ธุรกิจชุมชนครบวงจร” (ผลิต-แปรรูป-ขาย-บริโภค) โดยให้ความสำคัญต่อ “การมีส่วนร่วม” ของคนในชุมชนและ “ฐานทรัพยากรของท้องถิ่น” ควรเริ่มพัฒนาจากวงจร

ธุรกิจขนาดเล็กในระดับท้องถิ่นไปสู่ธุรกิจที่ใหญ่ขึ้นระดับต่างประเทศ นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกคอรอง บ้านเรือนตัวอาคารไว้นั้นเองสิ่งก่อสร้างจะอยู่มั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็มและลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป” ฉะนั้น แนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นการหันกลับมายึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิต โดยใช้หลักการพึ่งตนเอง 5 ประการ คือ (ปิยะบุตร หล่อไกรเลิศ , 2547 : 9-17)

1. ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นที่พึ่งตนเอง มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประณีประนอม เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
2. ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชน ที่แข็งแรง เป็นอิสระ
3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ใช้และจัดการอย่างชาญฉลาด พร้อมทั้งหาทางเพิ่มพูนมูลค่า โดยให้ยึดอยู่บนหลักการของความยั่งยืน
4. ด้านเทคโนโลยี จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดี ต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้านและเลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการ และสภาพแวดล้อม และควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของเราเอง
5. ด้านเศรษฐกิจ แต่เดิมนักพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้ และไม่มี การมุ่งที่การลดรายจ่าย ในเวลานี้เช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่ คือ จะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญ และยึดหลักพออยู่พอกิน พอใช้ ได้มีพระราชกระแสด้วยว่า “หากพวกเราร่วมมือร่วมใจกันทำสักหนึ่งส่วนสี่ของประเทศชาติของเราก็สามารถรอดพ้นจากวิกฤตได้”

2.7 การพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ

การพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจที่สำคัญในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน คือ การมีอาหารพอเพียงต่อการบริโภคของครัวเรือนเป็นประการแรก เพราะรายจ่ายโดยส่วนใหญ่ของชาวบ้านจะเป็นค่าใช้จ่ายด้านอาหาร ดังข้อมูลจากการทำแผนชุมชนของชุมชนหลายแห่งชี้ให้เห็นว่า “รายจ่ายที่สำคัญที่สุดเป็นส่วนสูงสุดคือค่าอาหาร” การพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจประการต่อมา คือ การลดจ่ายด้านการผลิต ตลอดจนรวมถึงการเพิ่มการออมซึ่งเกษตรกรต้นแบบระบุว่า ระบบเกษตรกรรมยั่งยืนที่มีความอุดมสมบูรณ์ของระบบการผลิตถือเป็นการออมชนิดหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การมีรายได้จากการขายผลผลิตในฟาร์มก็มีนัยสำคัญถึงการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจเช่นกัน เพราะเกษตรกรต้นแบบมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ต้องอาศัยเงินสด เช่น การศึกษาของลูก ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมันรถ เป็นต้น

การพึ่งตนเองด้านอาหารแสดงถึงความพอเพียงการกินการอยู่ในครัวเรือน ซึ่งมุ่งที่การมีข้าวพอเพียงต่อการบริโภคของครอบครัวตลอดปี เมื่อเกษตรกรต้นแบบปรับเปลี่ยนสู่เกษตรกรรมยั่งยืนเกษตรกรต้นแบบยังได้ผลผลิตข้าวไม่น้อยไปกว่าเดิม หรือหากปริมาณน้อยกว่าเดิมแต่จะต้องการค่าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยู่ในปริมาณที่มีเพียงพอต่อการบริโภค เพราะเกษตรกรต้นแบบถือว่าการมีข้าวกินเป็นเรื่องสำคัญ ส่วนการมีอาหารประเภทอื่นเป็นการบริโภค ประกอบด้วย ปลา พืชผัก ผลไม้ และเนื้อสัตว์ ซึ่งหลังจากทำเกษตรกรรมยั่งยืนแล้ว เกษตรกรต้นแบบควรมีอาหารเหล่านี้ในฟาร์มเพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้น และหากมีผลผลิตจำนวนมาก ควรจะมีการถนอมอาหารหรือแปรรูปอาหารเพื่อเก็บไว้บริโภคในระยะยาว อันจะทำให้ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารลดลงไปในตัว

นอกจากนั้น การสร้างระบบการแลกเปลี่ยนผลผลิตในกลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายด้วยกันก็ช่วยให้ลดการใช้จ่ายเงินบาท และยังช่วยให้เกษตรกรต้นแบบสามารถพึ่งพากันด้านอาหาร ซึ่งผลการวิจัยระบบการแลกเปลี่ยนชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองระบุว่า ระบบแลกเปลี่ยนชุมชนช่วยลดรายจ่ายเงินสดและช่วยออมเงินบาท ทำให้เกิดพึ่งพาระหว่างชุมชนเพื่อแก้ไขการขาดแคลนอาหาร (สมพร เทพสิทธิ์า, 2549 : 11-12)

ความพอเพียงในการกินการอยู่ในครัวเรือนจะครอบคลุมถึงการมีสมุนไพรในแปลงเพื่อใช้เป็นยาในการรักษาตนเองเบื้องต้น ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงความพอเพียงในความเป็นอยู่ ตลอดจนถึงค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในครัวเรือน เช่น ค่าเชื้อเพลิง ขนและอาหารว่าง การดื่มสุรา การสูบบุหรี่ การพนัน เสื้อผ้า และการซื้อของใช้ราคาแพง เป็นต้น ก็จะแสดงถึงความพอเพียงในการกินการอยู่ในครัวเรือน

การพึ่งตนเองในการผลิตจะแสดงถึงการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ซึ่งจะมุ่งการพึ่งตนเองในการผลิต 2 ประการ คือ ประการแรก การลดรายจ่ายในการผลิต เกษตรกรต้นแบบจะต้องจัดการให้เกิดการเกี่ยวเนื่องในระบบการผลิต การใช้ผลผลิตหรือผลพลอยได้จากกิจกรรมหนึ่งให้เป็นประโยชน์ต่อการผลิตของอีกกิจกรรมหนึ่ง ตลอดจนการใช้วัตถุดิบในฟาร์มเป็นการลดต้นทุนในการผลิต เช่น การใช้ปุ๋ยคอก การทำปุ๋ยหมัก การเก็บเมล็ดพันธุ์ เป็นต้น ประการที่สอง การเพิ่มการใช้แรงงานของตนเอง และการมีถึงอำนาจความสะดวกด้านการเกษตรหรือเครื่องมือเครื่องใช้ทางการผลิตซึ่งแม้จะต้องมีการลงทุนในเรื่องนี้ เกษตรกรต้นแบบก็ระบุว่าเครื่องมือที่ทนแรงทนเวลาเหล่านี้มีความจำเป็นในการผลิต เพราะถ้าไม่มีเครื่องมือเหล่านี้ เขาก็ต้องว่าจ้าง ซึ่งเมื่อคิดต้นทุนในระยะยาวแล้วเห็นว่า การมีเครื่องมือเครื่องใช้ทางการผลิตคุ้มค่ากว่าการว่าจ้าง

การเพิ่มรายได้เป็นการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ เมื่อทำเกษตรยั่งยืนได้ในระดับหนึ่งแล้ว ผลผลิตในแปลงจะมีปริมาณและความหลากหลายขึ้น ซึ่งเกษตรกรต้นแบบสามารถเก็บผลผลิตออกขายได้เป็นระยะ พืชผักเก็บขายเป็นรายได้ประจำวัน ถั่ว งา ผลไม้ ข้าว เป็นผลผลิตที่ขายเป็นถุก ซึ่งเขาจะขายผลผลิตได้ในตลาดของชุมชนและตลาดนอกชุมชน อันทำให้เขามีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างไรก็ดี เมื่อทำการผลิตชนิดใด เกษตรกรต้นแบบควรคำนึงถึงความต้องการของตลาดด้วย เพื่อช่วยให้

ผลผลิตที่เพียงพอต่อการบริโภคแล้วสามารถนำไปขายได้หรือควรคำนึงถึงการแปรรูปผลผลิตเพื่อการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพิ่มมูลค่า

การเพิ่มการออมนั้นจะอยู่ในรูปทรัพย์สินซึ่งเป็นไปได้ทั้งค่าเงินและไม่ใช่ค่าเงิน เกษตรกรค้นแบบระบุว่า การทำเกษตรกรรมยั่งยืนเป็นรูปแบบการออมชนิดหนึ่ง เพราะการปลูกไม้ผลหรือไม้ยืนต้นจะเก็บเกี่ยวผลได้ระยะยาว การเลี้ยงสัตว์เลี้ยงปลาก็เพิ่มจำนวนตามธรรมชาติได้ การถือฤกษ์ในระบบเกษตรกรรมยั่งยืนทำให้ใช้วัสดุได้อย่างมีคุณค่าเพิ่มขึ้น ตลอดจนถึงการออมในรูปความรู้ความสามารถในด้านการเกษตร ซึ่งหากเกษตรกรสามารถเพิ่มการออมขึ้นได้ทั้งค่าเงินและไม่ใช่ค่าเงิน เกษตรกรก็สามารถลดจำนวนหนี้สินได้ (ณรงค์ หุตานุวัตร และนันทิยา หุตานุวัตร, 2547 : 35-37)

2.8 กรอบแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมาตั้งแต่เริ่มงานพัฒนาเมื่อ 50 ปีที่แล้ว และทรงยึดมั่นหลักการนี้มาโดยตลอด โดยเฉพาะด้านการเกษตร เรานำด้านการผลิตสินค้า เพื่อส่งออกเป็นเชิงพาณิชย์ คือ เมื่อปลูกข้าวก็นำไปขายและก็นำเงินไปซื้อข้าว เมื่อเงินหมดก็จะไปกู้ เป็นอย่างนี้มาโดยตลอดจนกระทั่ง ชาวนาไทยตกอยู่ในภาวะหนี้สิน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตระหนักถึงปัญหาด้านนี้ จึงได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งธนาคารข้าว ธนาคาร โคกระบือ ขึ้น เพื่อช่วยเหลือราษฎร เริ่มต้น โครงการแรกๆ แถวจังหวัดเพชรบุรี ก็ทรงกำชับหน่วยงานราชการมิให้นำเครื่องมือกลหนักไปทำงาน รับสั่งว่าหากนำเข้าไปเร็วนัก ชาวบ้านก็จะละทิ้งจอบ เสียม และในอนาคตก็จะช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ซึ่งก็เป็นจริงในปัจจุบัน จากนั้นได้ทรงคิดค้นวิธีการที่จะช่วยเหลือราษฎรด้านการเกษตร จึงได้ทรงคิดทฤษฎีใหม่ขึ้นเมื่อ ปี 2535 ณ โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนา อันเนื่องมาจากโครงการในพระราชดำริจังหวัดสระบุรี เพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับการเกษตรให้แก่ราษฎรในการจัดการด้านที่ดินและแหล่งน้ำในลักษณะ 30 : 30 : 30 : 10 คือขุดสระเลี้ยงปลา 30 ปลูกข้าว 30 ปลูกพืชไร่ 30 และสำหรับเป็นที่อยู่อาศัย ปลูกพืชสวน และเลี้ยงสัตว์ใน 10 สดท้าย

ต่อมาได้พระราชทานพระราชดำริเพิ่มเติมมาโดยตลอด เพื่อให้เกษตรกรซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศมีความแข็งแรงพอ ก่อนที่จะไปผลิตเพื่อการค้าหรือเชิงพาณิชย์ โดยยึดหลักการ “ทฤษฎีใหม่ 3 ชั้น” คือ ชั้นที่ 1 มีความพอเพียง เลี้ยงตนเองได้บนพื้นฐานของความประหยัดและบริหารจัดการใช้จ่าย ชั้นที่ 2 รวมพลังกันในรูปกลุ่ม เพื่อการผลิตการตลาด การจัดการ รวมทั้งสวัสดิการ การศึกษา การพัฒนาสังคม ชั้นที่ 3 สร้างเครือข่าย กลุ่มอาชีพและขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย โดยประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคองค์กรพัฒนาเอกชน และภาคราชการในด้านเงินทุนการตลาด การผลิต การจัดการและข่าวสารข้อมูล

เอกสารนี้เป็นสำหรับในภาคอุตสาหกรรม ก็สามารถนำ “เศรษฐกิจพอเพียง” มาประยุกต์ใช้ได้ คือ เน้นการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การผลิตด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง และไม่ควรถ่ายทอดสาหร่ายขนาดใหญ่เกินไป เพราะหากทำอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ก็ต้องพึ่งพิงสินค้าวัตถุดิบและเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เพื่อนำมาผลิตสินค้าเราต้องคำนึงถึงสิ่งที่อยู่ในประเทศก่อน จึงทำให้ประเทศไม่ต้องพึ่งพิงต่างชาติอย่างปัจจุบัน ดังนั้น เราต้องช่วยเหลือประเทศให้มีความเข้มแข็ง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เป็นผู้จุดประกายระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง ซึ่งเป็นการช่วยลดปัญหาการนำเข้าวัตถุดิบ และชิ้นส่วนที่เรานำมาใช้ในการผลิตให้เป็นลักษณะพึ่งพา ซึ่งมีมาแล้วเกือบ 20 ปี แต่ทุกคนมองข้ามประเด็นนี้ไปตลอดจนได้รับผลจากภายนอกประเทศทำให้ประชาชนหลงลืมและมีเมตตาอยู่กับการเป็นประเทศผู้บริโภคนิยม รับเอาของต่างชาติเข้ามาอยู่อย่างไม่รู้ตัว และรวดเร็วจนทำให้ระบบเศรษฐกิจของไทยตกต่ำ (สมพร เทพสิทธิ์า, 2549: 21-22)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยการศึกษา เรื่อง ความรู้และการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2550 มีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทำงานวิจัย คือ ครูและบุคลากรจาก โรงเรียนวัดพลมานีย์ จำนวนทั้งสิ้น 40 คน

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 การปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของผู้ตอบ

แบบสอบถาม

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ตอบ

แบบสอบถาม

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการชีวิตประจำวันของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.2.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และศึกษาเอกสารหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดประเด็นและขอบเขตของแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสาร 2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และ ความตรงในเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขอีก ครั้งหนึ่ง

3.2.3 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยด้วยตนเอง โดยการแจกแบบสอบถามให้แก่ครู และบุคลากร ของ โรงเรียนวัดพลมนิย์และรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง โดยผู้วิจัย ได้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 25–29 กุมภาพันธ์ 2551 ซึ่งสามารถเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ทั้งหมด

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

เมื่อรวบรวมแบบสอบถาม และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำมา วิเคราะห์ นำมาเสนอและแปลผลข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายและพรรณนาข้อมูลในเชิงปริมาณ และคุณภาพ รวมทั้งการจัดลำดับ ระดับการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งระดับการปรับใช้สามารถแปลความหมายของ ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.26 - 4.00	หมายถึง มีการปรับใช้ในระดับมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.25	หมายถึง มีการปรับใช้ในระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.76 - 2.50	หมายถึง มีการปรับใช้ในระดับน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.75	หมายถึง ไม่มีการปรับใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

ความรู้และการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของครูและบุคลากร
โรงเรียนวัดพลมานีย์ แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2550 มีผลการวิจัยดังนี้

4.1 ผลการวิจัย

4.1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูและบุคลากรโรงเรียนวัดพลมานีย์

ตารางที่ 1 เพศของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์

เพศ	ค่าความถี่ (N=40)	ร้อยละ (%)
ชาย	10	25.0
หญิง	30	75.0
รวม	40	100.0

จากตารางที่ 1 แสดงเพศของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศ
หญิง (ร้อยละ 75.0) รองลงมาเป็นเพศชาย (ร้อยละ 25.0) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 อายุของครูและบุคลากรของ โรงเรียนวัดพลมานีย์

อายุ (ปี)	ความถี่ (N=40)	ร้อยละ (%)
25-30	5	12.5
31-35	4	10.0
36-40	12	30.0
41-45	3	7.5
46-50	8	20.0
51-55	6	15.0
สูงกว่า 56	2	5.0
รวม	40	100.0

อายุสูงสุด 58 ปี

อายุต่ำสุด 25 ปี

อายุเฉลี่ย 42 ปี 7 เดือน

จากตารางที่ 2 แสดงอายุของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 36-40 ปี (ร้อยละ 30.0) รองลงมา มีอายุระหว่าง 46-50 ปี (ร้อยละ 20.0) มีอายุ 51-55 ปี (ร้อยละ 15.0) มีอายุ 25-30 ปี (ร้อยละ 12.5) มีอายุ 31-35 ปี (ร้อยละ 10.0) มีอายุ 41-45 ปี (ร้อยละ 7.5) และมีอายุ สูงกว่า 56 ปี (ร้อยละ 5.0) มีน้อยที่สุด โดยอายุเฉลี่ย 42 ปี 7 เดือน อายุสูงสุด 58 ปี และอายุต่ำสุด 25 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 3 สถานภาพของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์

สถานภาพ	ความถี่ (N=40)	ร้อยละ (%)
โสด	12	30.0
สมรส	28	70.0
รวม	40	100.0

จากตารางที่ 3 แสดงสถานภาพของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ พบว่า ส่วนใหญ่มี สถานภาพสมรส (ร้อยละ 70.0) รองลงมา มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 30.0) สถานภาพหย่าร้างและ เป็นหม้ายไม่มี ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ระดับการศึกษาสูงสุดของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์

ระดับการศึกษา	ความถี่ (N=40)	ร้อยละ (%)
ม.6	10	25.0
ปริญญาตรี	27	67.5
ปริญญาโท	3	7.5
รวม	40	100.0

จากตารางที่ 4 แสดงระดับการศึกษาสูงสุดของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 67.5) รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 25.0) และระดับปริญญาโท (ร้อยละ 7.5) มีน้อยที่สุด

ตารางที่ 5 หน้าที่/การรับผิดชอบ หรือตำแหน่งของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์

หน้าที่/การรับผิดชอบ หรือตำแหน่ง	ความถี่ (N=40)	ร้อยละ (%)
ครู	29	72.5
ผู้บริหาร	1	2.5
นักการภารโรง	7	17.5
พี่เลี้ยงเด็ก	3	7.5
รวม	40	100.0

จากตารางที่ 5 แสดงหน้าที่/การรับผิดชอบ หรือตำแหน่งของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครู (ร้อยละ 72.5) รองลงมาเป็นนักการภารโรง (ร้อยละ 17.5) พี่เลี้ยงเด็ก (ร้อยละ 7.5) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ตำแหน่งและหน้าที่รับผิดชอบของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ความถี่ (N=40)	ร้อยละ (%)
กลุ่มสาระภาษาไทย	7	17.5
กลุ่มสาระสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม	5	12.5
กลุ่มสาระคณิตศาสตร์	4	10.0
กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ	3	7.5
กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา	3	7.5
กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี	3	7.5
กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์	3	7.5
กลุ่มสาระศิลปะ	2	5.0
อื่น ๆ - นักการภารโรง	7	17.5
- พี่เลี้ยงเด็ก	3	7.5
รวม	40	100.0

จากตารางที่ 6 แสดงและตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ โรงเรียนวัดพลมานีย์ พบว่า ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ โรงเรียนวัดพลมานีย์มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบกลุ่มสาระภาษาไทยมากที่สุด (ร้อยละ 17.5) รองลงมาคือกลุ่มสาระสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม (ร้อยละ 12.5) กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ (ร้อยละ 10.0) กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี (ร้อยละ 7.5) กลุ่มสาระศิลปะ (ร้อยละ 5.0) นักการภารโรง (ร้อยละ 17.5) พี่เลี้ยงเด็ก (ร้อยละ 7.5)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใดโดยไม่ผ่านการอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาชีพและเทคโนโลยี มีจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 7.5) ส่วนกลุ่มสาระศิลปะมีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.0) นอกจากนี้แล้ว มีนักร้องเพลง (ร้อยละ 17.5) และพี่เลี้ยงเด็ก (ร้อยละ 7.5) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูและบุคลากรจนถึงปัจจุบันของโรงเรียนวัดพลมานีย์

ระยะเวลา	ความถี่ (N=40)	ร้อยละ (%)
ต่ำกว่า 1 ปี	3	7.5
2-10 ปี	20	50.0
11-20 ปี	4	10.0
21-30 ปี	9	22.5
มากกว่า 30 ปี	4	10.0
รวม	40	100.0

ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากที่สุด 40 ปี ระยะเวลาในการปฏิบัติงานเฉลี่ย 14 ปี 18 วัน

ระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด 1 ปี

จากตารางที่ 7 แสดงระยะเวลาที่ท่านปฏิบัติหน้าที่เป็นครูและบุคลากรจนถึงปัจจุบันของโรงเรียนวัดพลมานีย์ พบว่า ส่วนใหญ่ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ระหว่าง 2-10 ปี (ร้อยละ 50.0) รองลงมา คือ 21-30 ปี (ร้อยละ 22.5) 11-20 ปี และ 31-40 ปี เท่ากันคือ (ร้อยละ 10.0) และ 5 เดือน-1 ปี (ร้อยละ 7.5) น้อยที่สุด ตามลำดับ โดยมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากที่สุด 40 ปี ระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด 1 ปี และมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานเฉลี่ย 14 ปี 18 วัน

ตารางที่ 8 รายได้ต่อเดือนของครูและบุคลากรโรงเรียนวัดพลมานีย์

รายได้ต่อเดือน (บาท)	ความถี่ (N=40)	ร้อยละ (%)
ต่ำกว่า 6,000	10	25.0
6,001-12,000	6	15.0
12,001-18,000	7	17.5
18,001-24,000	4	10.0
24,001-30,000	10	25.0
มากกว่า 30,000	3	7.5
รวม	40	100.0

รายได้ต่อเดือนต่ำสุด 5,080 บาท

ค่าเฉลี่ยต่อเดือน 10,633.53 บาท

รายได้ต่อเดือนสูงสุด 39,930 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 8 แสดงรายได้ต่อเดือนของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานิย์ พบว่า ครูและบุคลากรโรงเรียนวัดพลมานิย์ มีค่าเฉลี่ยต่อเดือน 10,633.53 บาท โดยมีรายได้ต่อเดือนสูงสุด 39,930 บาท และมีรายได้ต่อเดือนต่ำสุด 5,080 บาท นอกจากนี้ยังพบว่า ครูและบุคลากรโรงเรียนวัดพลมานิย์ มีรายได้อยู่ระหว่างต่ำกว่า 6,000 บาท และมีรายได้อยู่ระหว่าง 24,001-30,000 บาท มากที่สุด (ร้อยละ 25.0) และมากกว่า 30,000 บาท น้อยที่สุด (ร้อยละ 7.5) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันโดยเฉลี่ยของครูและบุคลากรโรงเรียนวัดพลมานิย์

ค่าใช้จ่ายประจำวัน (บาท)	ความถี่ (N=40)	ร้อยละ (%)
100	16	40.0
120	1	2.5
150	2	5.0
200	12	30.0
300	3	7.5
400	2	5.0
500	4	10.0
รวม	40	100.0

ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันต่ำสุด 100 บาท ค่าเฉลี่ยค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน 203 บาท
ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันสูงสุด 500 บาท

จากตารางที่ 9 แสดงค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันโดยเฉลี่ยของครูและบุคลากรโรงเรียนวัดพลมานิย์ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน 100 บาท (ร้อยละ 40.0) รองลงมา มีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน 200 บาท (ร้อยละ 30.0) มีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน 500 บาท (ร้อยละ 10.0) มีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน 300 บาท (ร้อยละ 7.5) มีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน 150 และ 400 บาท จำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 5.0) และมีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน 120 บาทน้อยที่สุด (ร้อยละ 2.5) ตามลำดับ โดยมีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเฉลี่ย 203 บาท มีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันต่ำสุด 100 บาท และมีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันสูงสุด 500 บาท

ตารางที่ 10 จำนวนสมาชิกในครอบครัวของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์

จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)	ความถี่ (N=40)	ร้อยละ (%)
2	5	12.5
3	14	35.0
4	10	25.0
5	7	17.5
6	2	5.0
7	1	2.5
8	1	2.5
รวม	40	100.0

จากตารางที่ 10 แสดงจำนวนสมาชิกในครอบครัวของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ พบว่า ส่วนใหญ่จำนวนสมาชิกในครอบครัวมี 3 คน (ร้อยละ 35.0) รองลงมาคือ 4 คน (ร้อยละ 25.0) มี 5 คน (ร้อยละ 17.5) มี 2 คน (ร้อยละ 12.5) มี 6 คน (ร้อยละ 5) และมี 7 คน และ 8 คน เท่ากัน (ร้อยละ 2.5) น้อยที่สุด ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ที่พักในปัจจุบันของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์

รายการ	ความถี่ (N=40)	ร้อยละ (%)
บ้านเป็นของตนเอง	21	52.5
บ้านพักสวัสดิการ	16	40.0
บ้านเช่า	3	7.5
รวม	40	100.0

จากตารางที่ 11 แสดงที่พักในปัจจุบันของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ พบว่า ส่วนใหญ่พักบ้านของตนเอง (ร้อยละ 52.5) รองลงมา คือ บ้านพักสวัสดิการ (ร้อยละ 40.0) และบ้านเช่า (ร้อยละ 7.5) น้อยที่สุด ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ผู้ที่มีอาชีพเสริมหรือไม่ของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์

อาชีพเสริม	ความถี่ (N=40)	ร้อยละ (%)
ไม่มี	38	95.0
มี (สอนพิเศษ และ ขายกล้วยไม้)	2	5.0
รวม	40	100.0

จากตารางที่ 12 แสดงผู้ที่มีอาชีพเสริมหรือไม่ของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพเสริม (ร้อยละ 95.0) และมีอาชีพเสริม (ร้อยละ 5.0) คือ สอนพิเศษ และ ขายกล้วยไม้

ตารางที่ 13 การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์

รายการ	ความถี่ (N=40)	ร้อยละ (%)
ไม่ได้เข้ารับการอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการ	16	40.0
เข้ารับการอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการ	24	60.0
1	(6)	(25.0)
2	(9)	(37.5)
3	(6)	(25.0)
5	(2)	(8.33)
7	(1)	(4.17)

จากตารางที่ 13 แสดงการเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ พบว่า ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ได้เข้ารับการอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 60.0) โดยมีจำนวนครั้งในการเข้าอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการ จำนวน 2 ครั้งมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 37.5 รองลงมา มีการเข้าอบรมหรือสัมมนา จำนวน 1 ครั้ง และ 3 (ร้อยละ 25.0) จำนวนการเข้าอบรมหรือสัมมนา 5 ครั้ง (ร้อยละ 8.33) และจำนวน 7 ครั้งน้อยที่สุด (ร้อยละ 4.17) ตามลำดับ

4.1.2 ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 14 ผู้ที่ทราบถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้แก่พสกนิกรชาวไทย

รายการ	ความถี่ (N=40)	ร้อยละ (%)
ทราบ	40	100.0
ไม่ทราบ	-	-
รวม	40	100.0

จากตารางที่ 14 แสดงผู้ที่ทราบถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้แก่พสกนิกรชาวไทย พบว่าส่วนใหญ่ทราบ (ร้อยละ 100.0)

ตารางที่ 15 แหล่งความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ตอบได้มากกว่า 1 แหล่งความรู้)

รายการ	ความถี่ (N=40)	ร้อยละ (%)
โทรทัศน์	40	100.0
หนังสือพิมพ์	34	85.0
นิทรรศการ	26	65.0
วิทยุ	25	62.5
เอกสารประชาสัมพันธ์	24	60.0
สัมมนาทางวิชาการ	20	50.0
ป้ายโฆษณา	18	45.0
เสียงตามสายในสถานศึกษา/ชุมชน	13	32.5
การเรียนในชั้นเรียน	13	32.5
อินเทอร์เน็ต	2	5.0

จากตารางที่ 15 แสดงแหล่งความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าแหล่งความรู้ที่ได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเรียงตามลำดับ ดังนี้ โทรทัศน์ (ร้อยละ 100.0) รองลงมา คือ นิทรรศการ (ร้อยละ 65.0) หนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 85.0) วิทยุ (ร้อยละ 62.5) เอกสารประชาสัมพันธ์ และนิทรรศการ (ร้อยละ 60.0) สัมมนาทางวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ร้อยละ 50.0) ป้ายโฆษณา (ร้อยละ 45.0) การเรียนในชั้นเรียน และเสียงตามสายในสถานศึกษา/ชุมชน (ร้อยละ 32.5) และจากอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 5.0) น้อยที่สุด ตามลำดับ

ตารางที่ 16 การทดสอบเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์

คะแนนจากแบบทดสอบ (11 คะแนน)	ความถี่ (N=40)	ร้อยละ (%)	ลำดับ
9	2	5.0	5
8	7	17.5	1
7	7	17.5	1
6	5	12.5	3
5	6	15.0	2
4	4	10.0	4
3	6	15.0	2
2	2	5.0	5
1	1	2.5	6
รวม	40	100.0	

จำนวนผู้ตอบถูกมากกว่าครึ่งหนึ่งของข้อทดสอบทั้งหมด จำนวน 21 คน (ร้อยละ 52.5)

จำนวนผู้ตอบถูกน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของข้อทดสอบทั้งหมด จำนวน 19 คน (ร้อยละ 47.5)

จากตารางที่ 16 แสดงการทดสอบเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ พบว่า ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ตอบแบบทดสอบเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากข้อทดสอบ 11 ข้อ (11 คะแนน) มีผู้ตอบถูกมากที่สุด คือตอบถูกจำนวน 9 ข้อ (9 คะแนน) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 อยู่ในลำดับที่ 5 รองลงมา มีผู้ตอบถูก จำนวน 8 และ 7 ข้อ (8 และ 7 คะแนน) จำนวนเท่ากัน คือ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 อยู่ในลำดับที่ 1 มีผู้ตอบถูกจำนวน 6 ข้อ (6 คะแนน) จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ซึ่งทั้งหมดสามารถตอบถูกมากกว่าครึ่ง คิดเป็น 21 คน (ร้อยละ 52.5) และมีผู้ตอบถูกน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของข้อทดสอบทั้งหมด มีจำนวน 19 คน (ร้อยละ 47.5) ตามลำดับ

4.1.3 การปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 17 การปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านตนเอง/ครอบครัว/สังคม

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการปรับใช้
1. มีการพึ่งตนเองอย่างเต็มความสามารถก่อนการกู้หนี้ยืมสินจากภายนอกด้วยการพิจารณาอย่างรอบคอบเสมอ	2.95	.221	ปานกลาง
2. ตระหนักถึงความประหยัดในการดำรงชีวิตของท่านและครอบครัว ตามความเหมาะสมกับฐานะ	2.85	.362	ปานกลาง
3. ตนเองและครอบครัวมีความภาคภูมิใจในการเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายเหมาะสมกับฐานะ	2.80	.405	ปานกลาง
4. ได้ใช้ทรัพยากรที่ท่านมีส่วนตัวและในครอบครัวอย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด	2.78	.423	ปานกลาง
5. มีการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับรายได้ของท่านและครอบครัว	2.75	.494	ปานกลาง
6. ได้แนะนำ ร่วมมือ และสนับสนุนสมาชิกในครอบครัวตระหนักถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียง	2.75	.439	ปานกลาง
7. เมื่อเกิดปัญหาใด ๆ กับตัวท่านและครอบครัว ท่านได้ทบทวนพิจารณาแก้ไขด้วยตนเองก่อนปรึกษาผู้อื่นเสมอ	2.68	.474	ปานกลาง
8. การพิจารณาอย่างเป็นลำดับขั้นตอนในการกระทำภารกิจส่วนตัว/ครอบครัว	2.68	.474	ปานกลาง
9. พยายามศึกษาและเรียนรู้ถึงความพอดีหรือพอประมาณในการดำเนินกิจกรรมหรือการทำงานต่าง ๆ	2.68	.474	ปานกลาง
10. การรู้จักหลักการทรงงานของในหลวงและนำมาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัว	2.65	.483	ปานกลาง
11. การคิดเสมอว่าประโยชน์ของส่วนร่วมมีความสำคัญมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวท่านและถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ	2.65	.483	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับการ ปรับใช้
12. การให้ความร่วมมือและพิจารณาความเหมาะสมในการ ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและสังคมตามโอกาส เอื้ออำนวย	2.65	.480	ปานกลาง
13. ก่อนการตัดสินใจในการทำภารกิจหรือทำงานท่านได้ ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบโดยละเอียด	2.60	.496	ปานกลาง
14. การพิจารณาค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นซึ่งเป็นการอุดหนุน มากกว่าการหารายได้เพิ่มให้มากขึ้น	2.60	.496	ปานกลาง
15. มีการออมหรือเก็บสำรองทรัพย์สินเงินทองไว้เพื่อความ มั่นคงทางฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวอย่างเหมาะสม	2.48	.554	น้อย
16. การตระหนักถึงการส่งเสริมสนับสนุนให้เพื่อนบ้านใน ชุมชนเรียนรู้และประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียง	2.45	.597	น้อย

จากตารางที่ 17 แสดงการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านตนเอง/ครอบครัว/
สังคม ของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ ปี พ.ศ. 2550 พบว่า ครูและบุคลากร โรงเรียนวัด
พลมานีย์ มีการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านตนเอง/ครอบครัว/สังคม อยู่ในระดับ
ปานกลางอยู่ 14 รายการ และค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกมีดังนี้ 1) มีการพึ่งตนเองอย่างเต็ม
ความสามารถก่อนการกู้หนี้ยืมสินจากภายนอกด้วยการพิจารณาอย่างรอบรอบเสมอ
(ค่าเฉลี่ย = 2.95) 2) ตระหนักถึงความประหยัดในการดำรงชีวิตของท่านและครอบครัว ตามความ
เหมาะสมกับฐานะ (ค่าเฉลี่ย = 2.85) และ 3) ตนเองและครอบครัวมีความภาคภูมิใจในความเป็นอยู่
อย่างเรียบง่ายเหมาะสมกับฐานะ (ค่าเฉลี่ย = 2.80) ส่วนการปรับใช้ในระดับน้อยมีอยู่ 2 รายการ คือ
1) มีการออมหรือเก็บสำรองทรัพย์สินเงินทองไว้เพื่อความมั่นคงทางฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว
อย่างเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย = 2.48) และ 2) การตระหนักถึงการส่งเสริมสนับสนุนให้เพื่อนบ้านใน
ชุมชนเรียนรู้และประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียง (ค่าเฉลี่ย = 2.45) ตามลำดับ

ตารางที่ 18 การปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการทำงาน

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับการ ปรับใช้
1. การได้มอบความรักและความเอาใจใส่นักเรียนของท่านเสมือนบุตรของท่าน	2.93	.267	ปานกลาง
2. เมื่อประสบอุปสรรคด้านค่าใช้จ่ายท่านยืมจากเพื่อนหรือ แหล่งเงินทุนต่าง ๆ ตามความจำเป็น	2.95	.714	ปานกลาง
3. การได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความรู้ความสามารถ	2.90	.304	ปานกลาง
4. การมีความภูมิใจในการทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ	2.90	.367	ปานกลาง
5. การพิจารณาปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในการทำงานและค่าใช้จ่ายในครอบครัวอย่างรอบครอบ	2.88	.484	ปานกลาง
6. การแสวงหาความรู้และประสบการณ์เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	2.83	.385	ปานกลาง
7. การให้ความร่วมมือในการทำงานกับเพื่อนร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ และเต็มความรู้ความสามารถ	2.80	.405	ปานกลาง
8. การเตรียมแผนการสอนและทำแผนการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	2.80	.405	ปานกลาง
9. การได้พิจารณาอย่างรอบคอบในการเตรียมตัวเพื่อการสอนของท่านในแต่ละครั้งก่อน	2.78	.423	ปานกลาง
10. การได้แบ่งปันช่วยเหลือต่าง ๆ ให้แก่เพื่อนร่วมงานเมื่อมีโอกาสเสมอ	2.75	.439	ปานกลาง
11. การได้ทำการจัดลำดับความสำคัญในการทำงานอย่างมีลำดับขั้นตอน สม่ำเสมอและงานนั้น ๆ สำเร็จตรงตามเวลาที่กำหนด	2.73	.452	ปานกลาง
12. การได้จัดสรรค่าใช้จ่ายในการพัฒนาความรู้และประสบการณ์ไว้อย่างเพียงพอเหมาะสม	2.73	.452	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 18 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับการ ปรับใช้
13. การได้จัดสรรและแบ่งเวลาในการทำงานเวลาของ ครอบครัว และเวลาส่วนตัวของตนเองได้อย่าง เหมาะสม	2.63	.490	ปานกลาง
14. การได้พิจารณาให้ความร่วมมือและช่วยเหลือใน กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนตาม โอกาสอย่างเหมาะสม	2.65	.483	ปานกลาง
15. เมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนท่านและเพื่อน ร่วมงานตระหนักการจัดลำดับขั้นตอนความสำคัญของ การทำงานเสมอ	2.65	.483	ปานกลาง
16. การใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในการศึกษาค้นคว้า เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต และทรัพยากรการศึกษาอื่น ๆ อย่างเหมาะสมคุ้มค่าและสม่ำเสมอ	2.60	.545	ปานกลาง
17. ตนเองและเพื่อนร่วมงานตระหนักในจัดสรรค่าใช้จ่าย ของกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสมเหตุสมผลเสมอ	2.56	.438	ปานกลาง
18. การได้มีการเก็บออมทรัพย์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อความ มั่นคงของชีวิตและครอบครัว	2.55	.597	ปานกลาง
19. การพิจารณากู้ยืมเงินตามแหล่งเงินกู้ต่าง ๆ เพื่อ กิจกรรมของท่านและครอบครัว	2.45	.531	น้อย
20. การได้พิจารณาให้ความร่วมมือและช่วยเหลือใน กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่ตาม โอกาส อย่างเหมาะสม	2.45	.597	น้อย

จากตารางที่ 18 แสดงการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการทำงานของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ปี พ.ศ. 2550 พบว่า ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ มีการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง 18 รายการ และค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกมีดังนี้ 1) เมื่อประสบอุปสรรคด้านค่าใช้จ่ายท่านยืมจากเพื่อนหรือแหล่งเงินทุนต่างๆ (ค่าเฉลี่ย = 2.95) 2) การได้มอบความรักและความเอาใจใส่นักเรียนของท่านเสมือนบุตรของท่าน (ค่าเฉลี่ย = 2.93) และ 3) มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 1) การได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความรู้ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสามารถ 2) การมีความภูมิใจในการทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย = 2.90) ส่วนการปรับใช้ในระดับน้อยมีอยู่ 2 รายการ คือ การได้พิจารณาให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่ตามโอกาสอย่างเหมาะสม และการพิจารณากู้ยืมเงินตามแหล่งเงินกู้ต่าง ๆ เพื่อกิจกรรมของท่านและครอบครัว (ค่าเฉลี่ย = 2.45) เท่ากัน ตามลำดับ

4.1.4 ปัญหาและอุปสรรคของการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษา พบว่า ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาและอุปสรรคของการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ ที่ประสบปัญหาและอุปสรรคของการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิตมีดังนี้

1. ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ ที่ประสบปัญหาและอุปสรรคของการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต คือ ในบางครั้งมีการใช้เงินฟุ่มเฟือยไปกับการซื้อของกินของใช้ การเดินทางท่องเที่ยวไปตามที่ต่าง ๆ ทำให้ไม่สามารถเก็บออมเงินไว้ได้อย่างสม่ำเสมอ

2. ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ ที่ประสบปัญหาและอุปสรรคของการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต คือ บางสถานการณ์ไม่สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ได้ เพราะมีความจำเป็นบางประการ เช่น มีเหตุฉุกเฉินไม่สามารถใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้

4.1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน ของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ในสังคมปัจจุบันค่าครองชีพสูง เพราะฉะนั้นเราต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมปัจจุบัน โดยมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินในแต่ละวันอย่างประหยัดเพื่อความอยู่รอดของตนเองและครอบครัวตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ให้มากที่สุด และเหมาะสม

3. ควรยึดแบบอย่างจากพระเจ้าอยู่หัวเป็นหลักชัยในการดำรงชีวิต

4.2 วิจารณ์ผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูและบุคลากรโรงเรียนวัดพลมานีย์ พบว่า ครูและบุคลากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 75) มีอายุอยู่ระหว่าง 36-40 ปี (ร้อยละ 30) มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 70) จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 67.5) ปฏิบัติหน้าที่อยู่ระหว่าง 2-10 ปี (ร้อยละ 50) มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,080-10,000 บาท (ร้อยละ 37.5) ส่วนใหญ่ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันอยู่ที่ 100 บาท (ร้อยละ 45) ครึ่งหนึ่งมีพักบ้านเป็นของตนเอง (ร้อยละ 52.5) และเกือบทั้งหมดไม่มีอาชีพเสริม ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ครูและบุคลากรโรงเรียนวัดพลมานีย์มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,633.53 บาท มีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเฉลี่ย 203 บาท มากกว่าครึ่งหนึ่งมีพักบ้านของตนเอง (ร้อยละ 52.5) โดยเกือบทั้งหมดไม่มีอาชีพเสริม (ร้อยละ 95.0)

จากการศึกษาวิจัย พบว่า ครูและบุคลากรโรงเรียนวัดพลมานีย์ทุกคน ทราบเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี ซึ่งได้รับความรู้จากโทรทัศน์เป็นแหล่งความรู้ที่ส่วนใหญ่ มีกรอบแนวคิดที่สอดคล้องกัน คือ กรอบแนวคิดที่ชี้แนะแนวทางในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็นเพื่ออนาคตที่มั่นคงและยั่งยืน โดยอาศัยการประยุกต์ใช้วิถีชีวิตดั้งเดิมให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตประจำวัน มีลักษณะของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่วนใหญ่ คือ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นลำดับขั้นตอน มีความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว มีความพอดีในระดับต่าง ๆ แยกแยะในแต่ละเรื่องโดยพิจารณาจากปัจจัยรอบด้านอย่างรอบคอบ มีเหตุผลในการดำเนินชีวิต มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้มีความรู้ในการพัฒนาตนเองและสังคม มีการเตรียมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ อย่างมีขั้นตอน โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในอนาคต มีเงื่อนไขคุณธรรมจริยธรรม เงื่อนไขความซื่อสัตย์ อุดมทน และเงื่อนไขความรู้ มีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน รอบคอบที่จะนำความรู้มาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ มีความตระหนักในคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร ไม่โลภและไม่ตระหนี่ แบ่งปัน และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต เห็นด้วยกับการเกิดความสุขและพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และกว้างขวางรอบด้าน และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดีซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาที่มั่นคงยั่งยืน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใช้ได้กับคนทุกวัย ทุกระดับ รวมทั้งองค์กรของรัฐและเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สีสานนท์ บัวสาย (2549: 9-11) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ

ครูและบุคลากรโรงเรียนวัดพลมานีย์ มีการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยตนเองครบถ้วน สังคม และการทำงาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เช่น ตระหนักถึงความประหยัดในการดำรงชีวิตของท่าน และครอบครัว ตามความเหมาะสมกับฐานะ และการได้มอบความรักและความเอาใจใส่แก่นักเรียนของท่านเสมือนบุตรของท่าน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เสน่ห์ จามริก (2542: 164-167) ได้กล่าวไว้ว่า ในสภาวะการณ์และปัญหาอันมีขอบข่ายกว้างใหญ่ไพศาลเช่นนี้เองที่ “เศรษฐกิจพอเพียง” สื่อความหมายสำคัญในฐานะเป็นหลักการสังคมที่พึงยึดถือควบคู่กันไปกับหลักการ “เศรษฐกิจเสรี” ซึ่งฐานะความชอบธรรมมีแต่จะเสื่อมถดถอยลงไป ด้วยเหตุเพราะถือพลอำนาจเป็นใหญ่ ประเทศกำลังพัฒนาอย่างเช่นไทยแม้จะเป็นสังคมเศรษฐกิจเล็ก ๆ แต่ก็อยู่ในฐานะที่จะประพฤติปฏิบัติเช่นนั้นได้ จากฐานต้นทุนการวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ รวมทั้งฐานทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ทั้งนั้น หมายความว่า จะต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และจิตสำนึกกันอย่างขนานใหญ่และจริงจัง นั่นก็คือ ปรับเปลี่ยนจากกระแสความคิดเจริญรอยตามแนวทางการพัฒนาที่มุ่งแต่ยึดถือและพึ่งพาทักษะนอกเป็นใหญ่ ให้ปรับเปลี่ยนมาสู่ความรู้ความเข้าใจถึงฐานะความเป็นจริงของสังคมวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงถึงระดับภูมิภาค

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไป ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูและบุคลากรในโรงเรียนวัดพลมานีย์ เขตลาดกระบัง โดยมีประชากรที่ใช้ในการทำงานวิจัย คือ ครูและบุคลากรจากโรงเรียนวัดพลมานีย์ จำนวนทั้งสิ้น 40 คน มีเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม ทำการแปรผลข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายและพรรณนาข้อมูลในเชิงปริมาณ และคุณภาพ รวมทั้งการจัดลำดับระดับการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีผลการศึกษาดังนี้

5.1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูและบุคลากรโรงเรียนวัดพลมานีย์

จากการศึกษา พบว่า ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ ส่วนใหญ่ครูเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 75.0) ส่วนใหญ่มีอายุ 36-40 ปี (ร้อยละ 30.0) โดยมีอายุสูงสุด 58 ปี และอายุต่ำสุด 25 ปี อายุเฉลี่ย 42 ปี 7 เดือน มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 70.0) ส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 67.5) รองลงมาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 25.0) และระดับปริญญาโท (ร้อยละ 7.5) มีน้อยที่สุดซึ่ง ส่วนใหญ่เป็นครู (ร้อยละ 72.5) รองลงมาเป็นนักการภารโรง (ร้อยละ 17.5) พี่เลี้ยงเด็ก (ร้อยละ 7.5) ตามลำดับ

ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบกลุ่มสาระภาษาไทยมากที่สุด (ร้อยละ 17.5) รองลงมากลุ่มสาระสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม (ร้อยละ 12.5) กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ (ร้อยละ 10.0) ซึ่งครั้งหนึ่งมีระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ระหว่าง 2-10 ปี (ร้อยละ 50.0) และมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานเฉลี่ย 14 ปี 18 วัน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,633.53 บาท โดยมีรายได้ต่อเดือนสูงสุด 39,930 บาท และมีรายได้ต่อเดือนต่ำสุด 5,080 บาท นอกจากนี้ยังพบว่า ครูและบุคลากรโรงเรียนวัดพลมานีย์ มีรายได้อยู่ระหว่างต่ำกว่า 6,000 บาท และมีรายได้อยู่ระหว่าง 24,001-30,000 บาท มากที่สุด (ร้อยละ 25.0) และมากกว่า 30,000 บาท น้อยที่สุด (ร้อยละ 7.5) ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน 100 บาท (ร้อยละ 40.0) รองลงมามีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน 200 บาท (ร้อยละ 30.0) โดยมีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเฉลี่ย 203 บาท มีค่าใช้จ่าย

ไม่ต่ำกว่า 100 บาท ทุกวัน อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในชีวิตประจำวันต่ำสุด 100 บาท และมีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันสูงสุด 500 บาท ส่วนใหญ่ จำนวนสมาชิกในครอบครัวมี 3 คน (ร้อยละ 35.0) รองลงมาคือ 4 คน (ร้อยละ 25.0) ซึ่ง ส่วนใหญ่ พักบ้านของตนเอง (ร้อยละ 52.5) รองลงมาคือ บ้านพักสวัสดิการ (ร้อยละ 40.0) และบ้านเช่า (ร้อยละ 7.5) น้อยที่สุด โดยเกือบทั้งหมดไม่มีอาชีพเสริม (ร้อยละ 95.0)

ครูและบุคลากรโรงเรียนวัดพลมานีย์ ได้เข้าการอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 60.0) โดยมีจำนวนครั้งในการเข้าอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการ จำนวน 2 ครั้งมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 37.5 รองลงมา มีการเข้าอบรมหรือสัมมนา จำนวน 1 ครั้งและ 3 (ร้อยละ 25.0) จำนวนการเข้าอบรมหรือสัมมนา 5 ครั้ง (ร้อยละ 8.33) และจำนวน 7 ครั้งน้อยที่สุด (ร้อยละ 4.17) ตามลำดับ

5.1.2 ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษา พบว่า ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ ทั้งหมดทราบถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้แก่ พสกนิกรชาวไทย โดยได้รับ ข่าวสารข้อมูลจาก โทรทัศน์ (ร้อยละ 100.0) รองลงมา คือ นิทรรศการ (ร้อยละ 65.0) หนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 85.0) วิทยุ (ร้อยละ 62.5) เอกสารประชาสัมพันธ์ และนิทรรศการ (ร้อยละ 60.0) สัมมนาทางวิชาการ (ร้อยละ 50.0) ป้ายโฆษณา (ร้อยละ 45.0) การเรียนในชั้นเรียน และเสียงตามสายในสถานศึกษา/ชุมชน (ร้อยละ 32.5) และจากอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 5.0) น้อยที่สุด ตามลำดับ

ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ตอบแบบทดสอบเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากข้อทดสอบ 11 ข้อ (11 คะแนน) มีผู้ตอบถูกมากที่สุด คือ ตอบถูกจำนวน 9 ข้อ (9 คะแนน) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 อยู่ในลำดับที่ 5 รองลงมา มีผู้ตอบถูก จำนวน 8 และ 7 ข้อ (8 และ 7 คะแนน) จำนวนเท่ากัน คือ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 อยู่ในลำดับที่ 1 มีผู้ตอบถูก จำนวน 6 ข้อ (6 คะแนน) จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ซึ่งทั้งหมดสามารถตอบถูกมากกว่าครึ่ง คิดเป็น 21 คน (ร้อยละ 52.5) และมีผู้ตอบถูกน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของข้อทดสอบทั้งหมด มีจำนวน 19 คน (ร้อยละ 47.5) ตามลำดับ

5.1.3 การปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษา พบว่า ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ มีการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านตนเอง/ครอบครัว/สังคม อยู่ในระดับ ปานกลางอยู่ 14 รายการ และค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกมีดังนี้ 1) มีการพึ่งตนเองอย่างเต็มความสามารถก่อนการกู้หนี้ยืมสินจากภายนอก ด้วยการพิจารณาอย่างรอบครอบเสมอ (ค่าเฉลี่ย = 2.95) 2) ตระหนักถึงความประหยัดในการดำรงชีวิตของท่านและครอบครัว ตามความเหมาะสมกับฐานะ (ค่าเฉลี่ย = 2.85) และ 3) ตนเองและครอบครัวมีความภาคภูมิใจในความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายเหมาะสมกับฐานะ (ค่าเฉลี่ย = 2.80) ส่วนการปรับใช้ในระดับน้อยมีอยู่ 2 รายการ คือ 1) มีการออมหรือเก็บสำรองทรัพย์สินเงินทองไว้เพื่อ

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของโรงเรียนวัดพลมานีย์ ห้ามเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความมั่นคงทางฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวอย่างเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย = 2.48) และ 2) การตระหนักถึงการส่งเสริมสนับสนุนให้เพื่อนบ้านในชุมชนเรียนรู้และประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียง (ค่าเฉลี่ย = 2.45) ตามลำดับ

ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ มีการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง 18 รายการ และค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกมีดังนี้ 1) เมื่อประสบอุปสรรคด้านค่าใช้จ่ายทำงานยืมจากเพื่อนหรือแหล่งเงินทุนต่างๆ (ค่าเฉลี่ย = 2.95) 2) การได้มอบความรักและความเอาใจใส่แก่นักเรียนของท่านเสมือนบุตรของท่าน (ค่าเฉลี่ย = 2.93) และ 3) มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 1) การได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความรู้ความสามารถ 2) การมีความภูมิใจในการทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย = 2.90) ส่วนการปรับใช้ในระดับน้อยมีอยู่ 2 รายการ คือ การได้พิจารณาให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่ตามโอกาสอย่างเหมาะสม และการพิจารณากู้ยืมเงินตามแหล่งเงินกู้ต่าง ๆ เพื่อกิจกรรมของท่านและครอบครัว (ค่าเฉลี่ย = 2.45) เท่ากัน ตามลำดับ

5.1.4 ปัญหาและอุปสรรคของการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษา พบว่า ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาและอุปสรรคของการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ ที่ประสบปัญหาและอุปสรรคของการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการดำรงชีวิตมีดังนี้

1. ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ ที่ประสบปัญหาและอุปสรรคของการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการดำรงชีวิต คือ ในบางครั้งมีการใช้เงินฟุ่มเฟือยไปกับการซื้อของกินของใช้ การเดินทางท่องเที่ยวไปตามที่ต่าง ๆ ทำให้ไม่สามารถเก็บออมเงินไว้ได้อย่างสม่ำเสมอ

2. ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ ที่ประสบปัญหาและอุปสรรคของการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการดำรงชีวิต คือ บางสถานการณ์ก็ไม่สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ได้ เพราะมีความจำเป็นบางประการ เช่น มีเหตุฉุกเฉินไม่สามารถใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้

5.1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน ของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมานีย์ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ในสังคมปัจจุบันค่าครองชีพสูง เพราะฉะนั้นเราต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมปัจจุบัน โดยมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินในแต่ละวันอย่างประหยัดเพื่อความอยู่รอดของตนเองและครอบครัว

ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ให้มากที่สุด และเหมาะสม
3. ควรยึดแบบอย่างจากพระเจ้าอยู่หัวเป็นหลักชัยในการดำรงชีวิต

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง ความรู้และการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน ของครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมณีฯ แขวงทับยาว เขตลาดกระบังกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2550 มีข้อเสนอแนะดังนี้

ครูและบุคลากร โรงเรียนวัดพลมณีฯ มีการรับรู้หรือเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์มากถึงร้อยละเจ็ด ส่วนสื่ออื่น ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร การวิทยุ เป็นต้น ได้รับความสนใจรองลงมาเช่นกัน ดังนั้นหากต้องการที่จะส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อที่จะให้สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น สื่อโทรทัศน์จึงเป็นสื่อหนึ่งที่ควรพิจารณาเป็นอันดับแรกเพราะจะเข้าถึงนักเรียน ได้ง่ายที่สุด และนอกจากนี้แล้วควรจะมีการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยวิธีการต่าง ๆ ให้มากยิ่งขึ้น เช่น การอบรมสัมมนา การศึกษาดูงาน เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครูและบุคลากรให้สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่นักเรียนและเพื่อนร่วมงานได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป หากสามารถศึกษาได้ในระดับลึกถึงการปฏิบัติตนได้ ก็จะสามารถนำข้อมูลมาใช้เป็นพื้นฐานการพัฒนาการรับรู้และการปฏิบัติได้และยังสามารถที่จะนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการส่งเสริมให้มีความตระหนักในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้องและยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

- กลุ่มงานจัดการฟาร์ม สำนักพัฒนาเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร. 2542. “เศรษฐกิจพอเพียง”.
วิธีการพัฒนาชาติไทยโดยหลักเศรษฐกิจพอเพียง. แหล่งที่มา: <http://nan.doae.go.th>, 10
 กุมภาพันธ์ 2551.
- เกษม วัฒนชัย. “การเรียนรู้ที่แท้และพอเพียง” มติชน. (24 สิงหาคม 2550). น. 3.
- นิรนาม. 2550. “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”. กรมส่งเสริมการเกษตร. แหล่งที่มา:
<http://www.nan.doae.go.th>, 17 พฤศจิกายน 2550.
- นิรนาม. 2550. “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”. เศรษฐกิจพอเพียง. แหล่งที่มา:
<http://ratchburi.doae.go.th>, 14 พฤศจิกายน 2550.
- ณรงค์ หุดานูวัตร์ และนันทิยา หุดานูวัตร์. 2547. เกษตรกรรมยั่งยืน กระบวนทัศน์ กระบวนการและ
 ตัวชี้วัด. นนทบุรี: มูลนิธิเกษตรกรรมยั่งยืน (ประเทศไทย). 331 น.
- ปิยะบุตร หล่อไกรเลิศ. 2547. เศรษฐกิจพอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เอเชียแปซิฟิคส์พรีน
 ดิงส์. 136 น.
- มิชิตา จำปาเทศรอดสุทธิ. “อยู่เย็นให้มีความสุขกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”. หลักปรัชญา
 เศรษฐกิจพอเพียง. แหล่งที่มา: <http://volunteers.in.th>, 14 พฤศจิกายน 2550.
- วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร. 2546. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย.
 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แสงดาว. 271 น.
- วิทยากร เชิงกุล. 2544. ข้อเท็จจริงและอนาคตเศรษฐกิจไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิ่งมิตร. 125 น.
- ลีลาภรณ์ บัวสาย. 2549. เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. 317 น.
- สุนทร กุลวัฒนวรพงศ์. 2544. ตามรอยพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง - ทฤษฎีใหม่. กรุงเทพฯ:
 โรงพิมพ์เอ พี ปริ้นดิง. 188 น.
- สมพงศ์ วิชาศักดิ์พันธุ์. 2545. แนวคิดวัฒนธรรมและเศรษฐกิจชุมชนกับการเปลี่ยนแปลงฯ
 สังคมไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สร้างสรรค์. 89 น.
- สมพร เทพสิทธิ. 2549. แนวความคิดเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจทางสายกลาง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
 คลังนานาวิทยา. 201 น.
- สมพร เทพสิทธิ. 2549. เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. 112 น.
- สุนัย เศรษฐบุญสร้าง. 2544. 7 ขั้นตอนของการประดิษฐ์วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ:
 โรงพิมพ์ฐานร่วนห่อ. 64 น.
- เสน่ห์ จามริก. 2542. ทฤษฎีใหม่ในหลวงชีวิตที่พอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ร่วมด้วยช่วยกัน.

เอกสารนี้เป็น 208 น. ที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

อภิรัช พันธเสน. 2546. การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. 368 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความรู้และการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของครูและบุคลากร
โรงเรียนวัดพลมนิย์ แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2550

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ครู และบุคลากร ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนวัดพลมนิย์
2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอนดังต่อไปนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป
 - ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - ตอนที่ 3 การปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน
 - ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการชีวิตประจำวัน
3. โปรดพิจารณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของการศึกษาวิจัย
4. คำตอบและความคิดเห็นของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่ง และถูกสงวนไว้เป็นความลับ โดยจะใช้ประโยชน์เพื่องานวิจัย ซึ่งไม่ทำให้ท่านเกิดความเสียหายใด ๆ

ขอขอบพระคุณ

นายธนศักดิ์ ธรรมโชติ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครู

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความจริงและเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ ปี

3. สถานภาพ

โสด

สมรส

หย่าร้าง

หม้าย

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

ป. 4

ป. 6

ม. 3

ม. 6

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

อื่น ๆ (โปรดระบุ)

5. หน้าที่/การรับผิดชอบ

สำหรับครู

5.1 ท่านสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด

5.2 หน้าที่อื่น ๆ ที่รับผิดชอบนอกเหนือจากการสอน (โปรดระบุ)
.....
.....

สำหรับบุคลากร

5.3 ท่านมีหน้าที่รับผิดชอบหลัก คือ

5.4 หน้าที่อื่น ๆ ที่รับผิดชอบนอกเหนือจากหน้าที่หลัก (โปรดระบุ)
.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ระยะเวลาที่ท่านปฏิบัติหน้าที่เป็นครูจนถึงปัจจุบัน ปี

7. รายได้ต่อเดือน บาท

8. ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันโดยเฉลี่ย บาท

9. จำนวนสมาชิกในครอบครัว คน

10. ที่พำนักอาศัย

- บ้านเป็นของตนเอง
 บ้านพักสวัสดิการ
 บ้านเช่า
 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

11. ท่านมีอาชีพเสริมหรือไม่

- ไม่มี
 มี (โปรดระบุ)

12. ท่านเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการปีละ ครั้ง

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความจริงและเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด

1. ท่านทราบถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้แก่พสกนิกรชาวไทยหรือไม่

- ทราบ ไม่ทราบ

2. ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากแหล่งความรู้ใด

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- โทรทัศน์ วิทยุ
 การเรียนในชั้นเรียน หนังสือพิมพ์
 ป้ายโฆษณา เอกสารประชาสัมพันธ์
 สัมมนาทางวิชาการ ระบบเสียงตามสายในสถานศึกษา/ชุมชน
 นิทรรศการ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำชี้แจง

(ข้อ 3-13) โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

3. ข้อใดคือกรอบแนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- กรอบแนวคิดที่ชี้แนะทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตน ในทางที่ควรเป็นตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน
- กรอบแนวคิดที่ชี้แนะแนวทางการดำรงชีวิตและการปฏิบัติตน โดยอาศัยพื้นฐานวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย
- กรอบแนวคิดที่ชี้แนะแนวทางในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยการประยุกต์ใช้วิถีชีวิตดั้งเดิมเพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นจริงของเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน
- กรอบแนวคิดที่ชี้แนะแนวทางในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติตน ในทางที่ควรจะเป็นเพื่ออนาคตที่มั่นคงและยั่งยืน โดยอาศัยการประยุกต์ใช้วิถีชีวิตดั้งเดิมให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตปัจจุบัน

4. ข้อใดคือคุณลักษณะของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการดำรงชีวิตของเกษตรกร และผู้ด้อยโอกาสให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมั่นคง
- เศรษฐกิจพอเพียงสามารถไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับผู้มีฐานะดีและร่ำรวยแล้ว
- เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นลำดับขั้นตอน
- เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในหน่วยงานและองค์กรของทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร

5. คุณลักษณะที่สำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตรงกับข้อใดมากที่สุด

- ความพอประมาณ การมีคุณธรรมจริยธรรม และมีเหตุผล
- ความพอประมาณ ความรอบรู้ระมัดระวัง และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
- ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
- ความพอประมาณ ความมีเหตุผลระมัดระวัง และมีความซื่อสัตย์สุจริต

6. ความพอประมาณในในความหมายของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือข้อใด

พระเจ้าอยู่หัว คือข้อใด

- ความพอดีในลักษณะของทางสายกลางและเป็นไปตามความพึงพอใจอย่างมีเหตุผลโดยที่ไม่เบียดคนอื่นและตนเอง
- ความพอดีที่ไม่น้อยและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น และต้องใช้การประมาณปัจจัยต่าง ๆ รอบด้าน อย่างเป็นเหตุเป็นผลเพื่อให้ทราบถึง ความพอดี ในระดับพอประมาณนั้น ๆ
- การใช้ความเป็นเหตุเป็นผลในการพิจารณากระทำการใด ๆ ในการดำเนินชีวิตที่ไม่ทำให้คนอื่นและตนเองเดือดร้อน โดยยึดหลักทางสายกลาง
- ความพอดีในระดับต่าง ๆ แยกแยะในแต่ละเรื่องโดยพิจารณาจากปัจจัยรอบด้านอย่างรอบคอบ มีเหตุมีผลในการดำเนินชีวิต

7. องค์ประกอบหลักของความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตควรเป็นอย่างไร

- มีการเรียนรู้ อย่างระมัดระวัง และใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์กับตนเองให้มากที่สุด
- มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้มีความรู้ในการพัฒนาตนเองและสังคม
- ใฝ่หาความรู้อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มีความรอบรู้ โดยพิจารณาอย่างรอบคอบและระมัดระวัง
- ใช้ความรู้ที่มีอย่างระมัดระวัง เพื่อประโยชน์ต่อสังคมและตนเอง

8. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ควรเป็นเช่นไร

- มีการเตรียมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ อย่างมีขั้นตอน โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในอนาคต
- มีการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการออมทรัพย์เพื่ออนาคต
- การมองหาที่พึ่งทั้งภายในและภายนอกเพื่อเพิ่มความมั่นคงในการดำเนินชีวิตตนเองและครอบครัว
- การทำประกันชีวิตหรือประกันภัยพิบัติต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความมั่นใจในระยะยาว

9. อะไรบ้างที่เป็นเงื่อนไขสำคัญในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- เงื่อนไขความรู้ และ เงื่อนไขคุณธรรม
- เงื่อนไขความรอบรู้ และเงื่อนไขความเป็นธรรม
- เงื่อนไขความรอบคอบ ระมัดระวัง และเงื่อนไขคุณธรรม
- เงื่อนไขคุณธรรมจริยธรรม เงื่อนไขความซื่อสัตย์ อดทน และเงื่อนไขความรอบรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. การเป็นผู้มีความรู้ในการตัดสินใจในการดำเนินการใด ๆ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงผู้ที่มีความรู้อย่างไร
- ความรอบรู้ในวิชาการรอบด้านให้มากที่สุด เพื่อการเป็นพื้นฐานการปรับตัวเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ
 - ความรอบรู้ในวิชาการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตตนเองและครอบครัวเป็นหลักเท่านั้น
 - ความรอบรู้ในงานอาชีพของตนเองให้มากที่สุดก่อน เพื่อใช้พัฒนางานให้เกิดประโยชน์ และมีประสิทธิภาพสูงสุด
 - ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน รอบคอบที่จะนำความรู้มาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ
11. การเป็นผู้มีคุณธรรมตามของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควรเป็นอย่างไร
- มีคุณธรรมจริยธรรมตามหลักศาสนาที่ตนเองนับถือก็เพียงพอต่อการดำรงชีวิต
 - การมีความตระหนักในคุณธรรมจริยธรรม ชื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร ไม่โลภและไม่ตระหนี่ แบ่งปัน และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต
 - การมีความตระหนักในคุณธรรมจริยธรรม มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร ไม่โลภและไม่ตระหนี่ มีความพอดีในการใช้สติปัญญาเพื่อดำเนินชีวิต
 - มีคุณธรรมจริยธรรม ชื่อสัตย์ต่อตนเองและสังคมพร้อมที่จะทำตามกระแสสังคมด้วยความพอดีตามแนวคิดของตนเอง
12. ท่านเห็นด้วยกับเป้าประสงค์หลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในข้อใดมากที่สุด
- เพื่อความสมดุล มั่นคง และยั่งยืนในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจชุมชน และเศรษฐกิจของประเทศ
 - เพื่อเป็นหลักพิจารณาในการดำรงชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศที่เป็นเกษตรกร และประชาชนระดับกลาง
 - เพื่อความสมดุลและยั่งยืนในการทำการเกษตรของเกษตรกรระดับรากหญ้าซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ
 - เพื่อให้เกิดความสมดุลและพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและกว้างขวางรอบด้าน และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาที่มั่นคงยั่งยืน

13. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเน้นการสร้างรากฐานของประเทศเฉพาะด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก
- เศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผลิตเพื่อบริโภคกันเองแต่ไม่ส่งเสริมการผลิตเพื่อการค้า
- ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ดีเฉพาะคนระดับล่างเท่านั้น
- ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใช้ได้ดีกับคนทุกวัย ทุกระดับ รวมทั้งองค์กรของรัฐและเอกชน

ตอนที่ 3 การปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

<p>คำชี้แจง</p> <p>โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวาของข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด</p>

รายการ	ระดับการปรับใช้			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่
ตนเอง/ครอบครัว/สังคม				
1. ท่านมีการพิจารณาอย่างเป็นลำดับขั้นตอนในการกระทำการกิจส่วนตัว/ครอบครัว				
2. ก่อนการตัดสินใจในการทำการกิจหรือทำงานท่านได้ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบโดยละเอียด				
3. ท่านพยายามศึกษาและเรียนรู้ถึงความพอดีหรือพอประมาณในการดำเนินกิจกรรมหรือการทำงานต่าง ๆ				
4. ท่านตระหนักถึงการประหยัดในการดำรงชีวิตของท่านและครอบครัว ตามความเหมาะสมกับฐานะ				
5. ท่านมีการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับรายได้ของท่านและครอบครัว				
6. ท่านมีการพึ่งตนเองอย่างเต็มความสามารถก่อนการกู้หนี้ยืมสินจากภายนอกด้วยการพิจารณาอย่างรอบคอบเสมอ				
7. ท่านได้ใช้ทรัพยากรที่ท่านมีส่วนตัวและในครอบครัวอย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด				
8. ท่านได้แนะนำ ร่วมมือ และสนับสนุนสมาชิกในครอบครัวตระหนักถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียง				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับการปรับใช้			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่
9. ท่านมีการออมหรือเก็บสำรองทรัพย์สินเงินทองไว้เพื่อความมั่นคงทางฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวอย่างเหมาะสม				
10. ท่านพิจารณาการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นซึ่งเป็นการอุดหนุนมากกว่าการหารายได้เพิ่มให้มากขึ้น				
11. ท่านรู้จักหลักการทรงงานของ ในหลวง และนำมาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัว				
12. ท่านและครอบครัวมีความภาคภูมิใจในการเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายเหมาะสมกับฐานะ				
13. ท่านคิดเสมอว่าประโยชน์ของส่วนรวมมีความสำคัญมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวท่าน และท่านถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ				
14. ท่านให้ความร่วมมือและพิจารณาความเหมาะสมในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและสังคมตามโอกาสเอื้ออำนวย				
15. ท่านตระหนักถึงการส่งเสริมสนับสนุนให้เพื่อนบ้านในชุมชนเรียนรู้และประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียง				
16. เมื่อเกิดปัญหาใด ๆ กับตัวท่านและครอบครัว ท่านได้ทบทวนพิจารณาแก้ไขด้วยตนเองก่อนปรึกษาผู้อื่นเสมอ				
การทำงาน				
1. ท่านได้พิจารณาอย่างรอบคอบในการเตรียมตัวเพื่อการสอนของท่านในแต่ละครั้งการสอน				
2. ท่านมีการเตรียมวางแผนการสอนและทำแผนการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง				
3. การแสวงหาความรู้และประสบการณ์เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ				
4. ท่านได้จัดสรรค่าใช้จ่ายในการพัฒนาความรู้และประสบการณ์ไว้อย่างเพียงพอเหมาะสม				
5. ท่านใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในการศึกษาค้นคว้า เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต และทรัพยากรการศึกษาอื่น ๆ อย่างเหมาะสมคุ้มค่า และสม่ำเสมอ				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับการปรับใช้			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่
6. ท่านได้จัดสรรและแบ่งเวลาในการทำงาน เวลาของครอบครัว และเวลาส่วนตัวของตนเองได้อย่างเหมาะสม				
7. ท่านได้มีการเก็บออมทรัพย์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อความมั่นคงของชีวิตและครอบครัว				
8. ท่านได้มีการกู้ยืมเงินตามแหล่งเงินกู้ต่าง ๆ เพื่อกิจกรรมของท่านและครอบครัว				
9. ท่านให้ความร่วมมือในการทำงานกับเพื่อนร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ และเต็มความรู้ความสามารถ				
10. ท่านได้ทำการจัดลำดับความสำคัญในการทำงานอย่างมีลำดับขั้นตอน สม่ำเสมอและงานนั้น ๆ สำเร็จตรงตามเวลาที่กำหนด				
11. การพิจารณาปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในการทำงานและค่าใช้จ่ายในครอบครัวอย่างรอบครอบ				
12. เมื่อประสบอุปสรรคด้านค่าใช้จ่ายท่านยืมจากเพื่อนหรือแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ตามความจำเป็น				
13. ท่านได้พิจารณาให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนตามโอกาสอย่างเหมาะสม				
14. ท่านได้พิจารณาให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่ตาม โอกาสอย่างเหมาะสม				
15. เมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนท่านและเพื่อนร่วมงานตระหนักการจัดลำดับขั้นตอนความสำคัญของการทำงานเสมอ				
16. ท่านและเพื่อนร่วมงานตระหนักในจัดสรรค่าใช้จ่ายของกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสมเหตุสมผลเสมอ				
17. ท่านได้มอบความรักและความเอาใจใส่นักเรียนของท่านเสมือนบุตรของท่าน				
18. ท่านได้แบ่งปันช่วยเหลือเรื่องต่าง ๆ ให้แก่เพื่อนร่วมงานเมื่อมี โอกาสเสมอ				
19. ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความรู้ความสามารถ				
20. ท่านมีความภาคภูมิใจในการทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ
คณะผู้วิจัย